

EL POBLE CATALÀ

Subscripció

Barcelona	Una pesseta al mes
Espanya	4'50 »
Estranger	9'00 »

Redacció i Administració: Carrer, de Sant Pau, 6, Principal
Impremia: carrer de Fortuny 2 ters.
Telèfon: Redacció, 723. — Impremta, 2.293.

CAP A L'UNITAT DE CATALUNYA

Procés del projecte de llei de les Mancomunitats

La proposició Folguera, origen del projecte

Després de la proposició presentada a la Diputació provincial de Barcelona pel diputat provincial catalanista En Manuel Folguera i Durán, a la qual en el moment de llegir-se en sessió, la seva firma el diputat provincial nacionalista N'Antoni Suñol:

Primer. La Diputació provincial de Barcelona, tot just després de la seva constitució per l'exercici de 1909 a 1911, afirma sobretot la seva aspiració a la reconstitució de la personalitat catalana amb plena autonomia administrativa, això és, la reintegració del conjunt català, de manera que contribueixi als gastos de l'Estat, en proporció amb la quantitat alçada que correspongui, mitjançant pactes de comú acord per a períodes determinats. S'ha d'entendre que

se perjudici de que la Diputació Catalana, amb franc criteri descentralitzador, se comprometés interiorment amb els organismes parcials que considerés necessaris per al millor èxit de la seva gestió.

Segon. Que l'anterior acord se comunicaria al president del Consell de ministres i a les altres Diputacions catalanes per al seu coneixement i demés efectes; i

Tercer. Que els anteriors acords se comunicassin així mateix a tots els diputats a Corts i senadors de Catalunya, invitant-los a que emprenguin rectament tasca legislativa en el sentit indicat.

Palau de la Diputació, 3 maig de 1911.
 — M. Folguera i Durán. — Antoni Salvador. — Antoni Suñol. — N. Verdaguier i Callís.

Proposició que s'aprovà

A aquesta proposició s'hi oposà la següent, de la majoria regionalista-monarquica, que fou l'aprovada en definitiva.

De totes maneres, la gloria de l'iniciativa correspon a aquests quatre patriotes i més especialment als senyors Folguera i Durán i Suñol (A.)

La proposició diu així: «Els diputats que suscriuen, discrepant potser en la apreciació del grau d'autonomia que deuria regoneixes a un organisme representatiu de tota la terra catalana i en l'extensió de les funcions que hauria d'exercir, convenen, no obstant, en l'altíssima necessitat de que la personalitat de Catalunya sigui, com se aviat millor, representada per un organisme superior als actuals provincials, amb facultats i medis per a atendre els interessos d'ordre general de la nostra terra.

Al sentir-ho així, entenent respondre a l'expressió tantes vegades eloqüentment reiterada de la voluntat quasi unànim del nostre poble, creuen els infrascripts que'l medi més pràctic de respondre a aquest viu sentiment patriòtic, té de consistir en la preparació d'una solució concreta de aquest ideal en lo que pugui ésser immediatament realitzable; solució que, sens perjudici d'altres medis a que en ordres que a nosaltres no ens pertocquen, se pugui recorre. La consistir en un acord previ de les Diputacions Provincials actuals, po-

de poder irradiar a totes les comarques catalanes la vitalitat concentrada en una part de Catalunya. Avui aquesta vitalitat acumulada per l'esforç de Catalunya en la seva capital, la nostra Barcelona, no pot refluir a les comarques humils de les altres províncies, perquè es topa amb les forasters artificioses de l'actual divisió administrativa. Un organisme supra-provincial li obrirà el camí de poder fecundar d'un cap a l'altre la nostra terra.

N'hi ha prou amb considerar, quant convé en els moments actuals, acostar les unes a les altres totes les comarques de Catalunya, per a comprendre la transformació que s'efectuaria, si una representació seva pogués construir la somniada xarxa de ferrocarrils secundaris, e's estanyes canals demanats a l'Estat, les carreteres tant temps esperades, per extenses comarques allunyades de la circulació econòmica moderna. Les grans reserves mineres i forestals, avui inexplorables, farien riques a tals comarques, el major preu dels productes de la terra de valls i planes isolades avui, faria altament remunerador el treball del pagès, l'industria, concentrada avui en certes poblacions, s'extendria a tot Catalunya. La facilitat i l'abaratiment dels transports, e's avui medi segur d'augment de la riquesa pública, però depèn d'una direcció intel·ligent de les obres públiques a realitzar, que sols pot obtenir-se per medi d'una eficaç cooperació de tots els catalans en un organisme que a tots els representi.

Per això els diputats que suscriuen, a l'Excel·lentíssima Diputació provincial proposen, se serveixi acordar: Primer, Que'l senyor President se dirigeixi en nom de la Diputació provincial a les Diputacions de Tarragona, Girona i Lleida, significand-los-hi el desig d'estudiar de comú les bases d'un projecte de constitució i funcionament d'un organisme representatiu de les quatre províncies catalanes, que sense perjudici de la continuació dels actuals organismes provincials, pugui encarregar-se de les obres públiques i del servei de beneficència i cultura que a tot Catalunya interessin, i demés que's vulguin considerar convenients. Segon, Que en el cas de rebre una contestació favorable de les esmentades corporacions o de la majoria d'elles, procedeixi, a la redacció de l'esmentat projecte, i un cop aprovat per les Diputacions, interessant-ne la presentació al Parlament dirigint-se al Govern; i Tercer, Que per a aquestes gestions pugui el President acompanyar-se del senyors diputats provincials, el concurs dels quals es té per convenient.

Palau de la Diputació, 16 de maig 1911

La proposta de les Diputacions catalanes

Com a resultat de les anteriors proposicions, se redactaren les següents BASES, que foren la proposta feta per Catalunya al govern del malaguanyat Canalejas:

Base 1.ª Les províncies de Barcelona, Girona, Lleida, i Tarragona s'uneixen per a constituir la Mancomunitat catalana, qui es regirà per les disposicions contingudes en les Bases següents:

Base 2.ª El govern de la Mancomunitat serà exercit per una Assembla deliberant i un Consell permanent.

Base 3.ª Formaran l'Assambla deliberant tots els diputats provincials de les províncies mancomunades. L'Assambla se reunirà dos vegades l'any: el pri-

mer dia hàbil d'abril i el primer dia hàbil de novembre. Les sessions seran en dies successius, no fèrriats, i es tindran siga el que's vulgui el nombre de Diputats que hi assisteixin. Decidirà necessàriament la Assambla respecte de l'aprobació dels pressupostos, de les transferències de crèdit, dels emprèstits, de les enagenacions de béns immobles, de l'adquisició d'immobles, quan no sigui en execució d'obres públiques o d'acords d'altra mena de l'Assambla, dels comptes de liquidació del pressupost, dels plans generals d'obres públiques, així com respecte de la creació i supressió d'establiments d'instrucció i beneficència. L'Assambla se reunirà a Barcelona; però en la seva darrera sessió podrà acordar que les sessions del període següent se celebrin en altra ciutat. S'abonaràn als Diputats els gastos de viatge que hagin de fer per a assistir a les sessions de l'Assambla.

Se reunirà l'Assambla en sessió extraordinària sempre que ho acordi el Consell o ho demanin la tercera part dels Diputats. S'haurà de convocar pel Consell amb 20

En Manuel Folguera i Durán

Secretari de la Mancomunitat Catalana

establiment de l'unitat administrativa de Catalunya no exclou la divisió interior en forma que s'estimi millor per a diverses tasques de son règim econòmic. S'ha de fer constar que l'acord de així tant sols a la reintegració de la personalitat administrativa, per no condonar el Cos provincial amb facultats, que la llei vigent, per a referir-se a la unitat política.

Segon. Que l'anterior acord se trasmeti a les altres Diputacions provincials catalanes, a tots els diputats a Corts per Catalunya i al Govern de l'Estat per a al coneixement i demés efectes.

Tercer. Declarar que la Diputació provincial de Barcelona veurà amb gust tot que se digui i faci en les Corporacions catalanes de les altres antigues nacionals llires encaminat a facilitar o fomentar la reorganització d'Espanya sobre bases del més complet règim autònom de l'administració del país.

Palau de la Diputació 12 desembre 1908.

Altra proposició

Després d'una mitja hora, havent estat rebuda la proposició rebujada, se presentà una altra:

«Els infrascripts proposen a la Diputació provincial que, tot just constituïda per a l'exercici de 1911-1913, prengui els següents acords:

Primer. Proclamar que'l Cos Provincial de Barcelona aspira a la reconstitució de la personalitat catalana regida autònomament per una Diputació única; això sen-

N'Antoni Suñol

Armant de la proposició Folguera de que nasqué el projecte de Mancomunitat

bre les bases d'un projecte de llei, que's presentaria al Govern i al Parlament amb el prestigi de l'aprovació espontània de les Diputacions catalanes.

L'instauració de semblant organisme se imposa; d'altra banda se fa cada dia més necessària, perquè és la condició princi-

En Ramon Roig i Armengol

als treballs del qual, dintre la comissió, es deu en gran part la Mancomunitat

dies al menys d'anticipació. Podrà pendre acords qualsevol que sigui el nombre dels assistents. No podrà tractar més que dels objectes de caràcter extraordinari que consistin concretament en la convocatòria.

Base 4.ª La Comissió o Consell permanent serà format de vuit membres, dos de cada Diputació mancomunada, designats per l'Assambla. Per a elegir-los, cada Diputat votarà cinc noms, quedant designats els dos de cada província que reunixin major nombre de vots. D'entre ells l'Assambla elegirà el President i tres Vice-presidents, un de cada província, que ho seran també de la mateixa. El Consell i les oficines radicaran a Barcelona. Aquests càrrecs seran retribuïts. Per a pendre acord hi haurà d'haver cinc membres presents. El vot del President decidirà els empats. Cada un dels individus d'aquest Consell estarà encarregat especialment d'un grup de serveis, cuidant de la seva direcció i de la preparació dels acords del Consell relatius als mateixos. Aquests càrrecs duraran quatre anys. Els acords del Consell seran executius.

Base 5.ª La Mancomunitat podrà cuidar-se de les funcions següents: 1) Construcció i conservació de carreteres. 2) Ferrocarrils que interessen a una o més províncies mancomunades i no passen del territori de Catalunya, o, si en passen, se quedin dins dels límits d'una de les províncies limítrofes. 3) Construcció o subvenció d'obres hidràuliques. 4) Ports. 5) Construcció o subvenció de línies telegràfiques i telefòniques. 6) Formació de ca-

astre, 7) Repoblació dels boscs, 8) Servei de dementes pobres, 9) Ensenyança de arts i oficis, agrícola, industrial tècnica; i ampliació dels estudis i ensenyances establerts per l'Estat, 10) Conservació i restauració dels monuments històrics catalans, 11) Creació i foment de les institucions de cultura superior, 12) Les demés que l'Estat o les Diputacions catalanes li concedeixin i siguin per la Mancomunitat acceptades, 13) Totes les demés funcions que interessin a Catalunya i no siguin de competència exclusiva d'altres organismes públics.

Base 6.ª Les Diputacions mancomunades acordaran traspassar a la Mancomunitat els serveis següents: 1) Construcció de carreteres dels actuals plans provincials, 2) Conservació de les carreteres provincials construïdes o subastades al construir-se la Mancomunitat, 3) Conservació dels camins veïnals construïts o subvencionats per les Diputacions i dels que en lo successiu construïxin o subvencionin, 4) Dementes pobres, respectant els contractes existents i indemnitzant els interessos creats en cas de que una nova organització d'aquest servei els llesioni, 5) Els drets i ventajoses que la legislació ora o en lo successiu atribueixi a les Diputacions en lo relatiu a la concessió, construcció i explotació de ferrocarrils.

Base 7.ª L'Estat delega a la Mancomunitat els serveis següents: 1) Construcció de les carreteres generals corresponents a les actuals quatre Jefatures de les provincies catalanes, 2) Conservació i reparació de les carreteres i camins veïnals de l'Estat a Catalunya, 3) Construcció de ferrocarrils secundaris i estratègics corresponents a Catalunya, 4) Construcció o millora dels ports catalans, 5) Obres hidràuliques i règim d'aigües amb cessió del dret d'utilitzar per a serveis públics de la Mancomunitat les concessions d'aigües o d'otorgar-les a particulars amb les condicions i garanties que judiqui convenient a l'interès general, 6) Repoblació i reglamentació de l'explotació de boscs amb dret d'expropiar els de les zones forestals protectores quals propietaris no's sotmetin a la reglamentació que s'estableixi; i colonització de les terres incultes de l'Estat per mitjà de concessions temporals o a perpetuitat, 7) Formació del cadastre, 8) Conservació i restauració dels monuments nacionals situats a Catalunya, 9) Organització i sosteniment de l'ensenyança tècnica, industrial, agrícola i de comerç, 10) Construcció d'edificis escolars, 11) Instal·lació dels doctorats en l'Universitat de Barcelona, 12) Preparació de les reformes de la legislació civil catalana o informe sobre les que el Govern se proposi realitzar.

Base 8.ª Seran a perpetuitat de la Mancomunitat els ferrocarrils que ella construïxi; els que's construïxin amb garantia d'interès de la Mancomunitat, revertiran a la mateixa a l'acabar el terme senyalat en la concessió.

La Mancomunitat tindrà el dret d'expropiar els salts d'aigua i les concessions mineres situades en la zona dels ferrocarrils que acordi construir o garantir i que no estiguin en efectiva explotació dos anys després de la publicació oficial dels acords de construir-los o de garantir el capital de construcció. Si la Mancomunitat en fes després cessió a particulars tindrà dret de tanteig el concessionari expropiat. El mateix dret tindrà respecte de les pedreres no explotades pròximes a les carreteres que acordi construir.

Els augments de valor que resultin de les obres públiques a realitzar per la Mancomunitat podran ésser gravats per a subvenir a l'execució de les mateixes. Els beneficiaris que's considerin perjudicats podran optar per cedir la propietat, concessió o explotació pel valor que tenia abans d'iniciar-se la millora.

Els augments de tributació que resultin de la formació del cadastre, un cop feta la rebassa del tipu tributari, seran de la Mancomunitat els primers deu anys, i es partiran després per meitat entre'l fisc i la Mancomunitat.

Base 9.ª La Mancomunitat, ademés dels arbitris sobre'ls seus serveis i obres, podrà imposar un recàrrec a les contribucions de les provincies mancomunades o bé repartir als municipis de les mateixes un tant per cent de les quotes que aquestes paguin al Tresor per consums i per contribucions directes.

També podrà la Mancomunitat aixecar emprèstits, a tant al seu servei d'interessos i amortització fins al cinquanta per cent de l'import de tots els seus ingressos.

Base 10.ª Les Diputacions de les provincies mancomunades contribuiran al sosteniment de la Mancomunitat, entregant a la mateixa les quantitats amb que esti-

guin dotats els serveis que hagin traspassat a la Mancomunitat. Determinada la quantitat que per aquest concepte correspongui a cada Diputació, la Mancomunitat podrà cobrar-la directament dels municipis, repartint-la en la forma del contingut provincial; en aquest cas la Diputació rebaurà el seu contingent en una quantitat igual.

Base 11.ª Mentre la Mancomunitat i l'Estat no convinguin en que tinguin aquella una o més contribucions directes, el Estat compensarà a la Mancomunitat el cost dels serveis que li delegui, en la forma següent:

A) Se pendrà per base la liquidació dels cinc darrers pressupostos de l'Estat i es determinarà el tant per cent dels ingressos totals que hagin absorbit, en les provincies de règim tributari comú, els serveis que's deleguen a la Mancomunitat. A la Mancomunitat li cedirà l'Estat un tant per cent igual al que resulti de la liquidació anterior de tots els ingressos obtinguts en les provincies mancomunades.

B) Aquest tant per cent se modificarà quan de la liquidació d'algun pressupost de l'Estat resulti alterada la proporció a que's refereix la base anterior, en més d'un dos per cent.

C) Les Delegacions d'Hisenda de les provincies mancomunades abonaran, trimestralment a la Mancomunitat, el tant per cent establert dels ingressos realitzats.

D) Sempre que l'Estat faci un pressupost extraordinari, cobert amb un emprèstit, per atendre, en les provincies de règim comú, els serveis delegats a la Mancomunitat, s'augmentarà la cessió d'ingressos de l'Estat en una quantitat equivalent al servei d'interessos i amortització de la

part que li hauria correspost en l'emprèstit, de no existir la delegació a la Mancomunitat. La proporció es determinarà prenent per base la relació entre lo que tributen, per tots conceptes, les provincies de règim comú i les provincies mancomunades.

Base 12.ª Per a separar-se de la Mancomunitat una provincia, serà precis, ademés de l'aprovació de les Corts, que ho acordi la Diputació corresponent, en dos sessions extraordinàries convocades amb aquest exclusiu objecte, amb un interval d'un any al menys de l'una a l'altra, celebrada la segona després d'una renovació biennal de les Diputacions.

La provincia que's separi, vindrà no obstant obligada a contribuir fins a la seva amortització, al servei d'interessos i amortització del deute existent a l'acomplir-se la separació en la proporció en que contribuïa a nodrir el pressupost de la Mancomunitat durant l'últim any que hi ha pertenescut.

Base transitoria: El procediment a seguir per a portar a terme el projecte de Bases aprovades, serà el següent: a) se remetrà copia de les Bases a les quatre Diputacions catalanes, per que aquestes, en una votació, les acceptin o rebutgin; b) una vegada obtinguda l'aprovació per les Diputacions, la Ponència convocarà a tots els Senadors i Diputats a Corts per Catalunya a fi de dar-los-hi coneixement oficial de les Bases i recabar que les defensin davant del Govern i en les Corts quan s'hi presenti el projecte o proposició de Llei; c) Les Diputacions ratificaran els poders en els seus delegats o en designaran d'altres per a fer totes les gestions necessàries fins a obtenir l'aprovació

del Govern i de les Corts a les Bases acordades, autoritzant-los per a traslladar-se a Madrid a dit objecte.

Barcelona 17 d'octubre de 1911.
El President de la Diputació de Barcelona, Enric Prat de la Riba, — President de la Diputació de Girona, — gustí Riera i Pau, — El President de la Diputació de Lleida, Josep Gil Dorca, — El President de la Diputació de Tarragona, Antoni Estivill.

Els Diputats per Barcelona, Lluís Duran, Francesc Bartrina i Ventosa, Lluís Duran i Ventosa, Manuel Roig Armengol, Sostres Reí, — Els Diputats per Girona, Antoni Lloberas i Gibert i Maria Vilahur Casellas, — Els Diputats per Lleida, Antoni Mestres Casals, — El Diputats per Tarragona, Mestres i Víctor J. Olesa.

Aquestes bases foren sotmeses a la provació definitiva de les Corporacions provincials respectives. La Diputació de Lleida fou la primera en aprovar-les, aclamant en 23 d'octubre; en igual forma foren unànimament aprovades per la Diputació provincial de Girona el 18 de novembre i per la de Tarragona el 21 de mateix mes. La Diputació de Barcelona s'enterà, en sessió 21 d'octubre, d'una comunicació presidencial que incloïa les bases, a petició del senyor Ullé, metge i tinent de la sessió immediata següent, després de llarga discussió i de votació unànime i aclamació les Bases de Mancomunitat.

Heusquí ara'l projecte, tal com fou del Congrés i es presentà al Senat.

"Dictamen de la Comisión acerca del proyecto de ley sobre mancomunidades provinciales."

La comisión nombrada para emitir dictamen acerca del proyecto de ley sobre mancomunidades provinciales, tomando en consideración lo propuesto por el Gobierno S. M., tiene la honra de someter a la liberación y aprobación del Congreso la siguiente:

PROYECTO DE LEY

Artículo 1.º Las provincias representadas por sus Diputaciones podrán mancomunarse para fines exclusivamente administrativos.

La iniciativa para la constitución de la mancomunidad corresponderá al Gobierno, o cualquiera de las Diputaciones que lo desee, o a uno o varios Ayuntamientos que reúnan por lo menos el 10 por 100 de los habitantes de las provincias que hayan de constituirse.

La entidad que inicie la constitución de la Mancomunidad invitará a las Corporaciones provinciales que hayan de constituirse a que lo acuerden en principio, eligiendo cada una sus representantes, que reunidos, reunidos, un proyecto para iniciar.

1.º Las provincias que se trate de mancomunar.

2.º Las facultades y servicios que, correspondiendo exclusivamente por la ley provincial a las Diputaciones, como organismos de la Administración de la provincia, se proyecte ceder a la mancomunidad.

3.º Las facultades y servicios atribuidos a la Administración central en materia de obras públicas, de instrucción o de beneficencia, cuyo ejercicio, por delegación del Gobierno, se solicite.

4.º La duración de la mancomunidad por plazo fijo o por tiempo indefinido.

Banca Arnús

Successora d'Evarist Arnús

PASSATGE DEL RELLOTGE

Suscripció Pública de 25.000 Obligacions Hipotecaries 5 %

lliure d'impostos creats fins a la data

— DE LA —

Energia Eléctrica de Catalunya, S. A.

Capital: 20.000.000 de pessetes completament desemborsat

Aquestes Obligacions són de 500 pessetes nominals cada una, amb interès de 5 % anual, lliure d'impostos creats fins a la data, pagader per trimestres vençuts en primer de Febrer, primer de Maig, primer d'Agost i primer de Novembre i junt amb altres 25.000 títols en pessetes o reservats al mercat de París, formen la totalitat de l'emprèstit de 25.000.000 de pessetes, disfrutant d'iguals drets i garanties, creat per l'Energia Eléctrica de Catalunya i autoritzat en virtut d'escriptura pública otorgada davant el Notari d'aquesta capital don Antoni Gallardo i Martínez en data 11 d'Octubre del corrent any.

Els títols portaran la data de primer de Novembre de 1913 i el primer cupó vencerà en primer de Febrer de 1914.

L'amortització d'aquestes Obligacions tindrà lloc en 45 anys, a partir de 1918, per sortejos, a la par, o per compres en el mercat, si sa cotització és inferior a aquest tipu.

Garanties

Aquestes Obligacions, junt amb les 25.000 més amunt esmentades, gaudeixen de primera hipoteca sobre la fàbrica, tallers i terrenys que la Societat posseeix a Sant Adrià de Besòs, i sobre la fàbrica hidro-elèctrica, concessions, salt d'aigua, embassaments, terrenys i obres de Capdella propietat de la Societat. Ademés compen amb la garantia de l'actiu social representat per una suma de més de 45.000.000 de pessetes.

La Banca Arnús ha pres en term aquestes 25.000 Obligacions i les ofereix en suscripció pública que tindrà lloc en les seves oficines

el dia 27 del corrent mes

AL PREU DE 95 %.

o sigui Ptes. 50'00 en l'acte de la suscripció, i
" 425'00 el dia 7 de Novembre pròxim.

Total Ptes. 475'00 contra entrega dels títols.

Rendiment net d'aquestes Obligacions: 5'26 per 100

Si en la suscripció pública es demanessin major nombre de títols que's oferta, es procedirà a prorrateig. Es gestionarà l'inclosió d'aquestes Obligacions en la cotització oficial de la Borsa de Barcelona.

S'admeten suscripcions en nostres Oficines i per mediació dels demés Bancs i Banquers

INTERESSA A VOSTÉ DE-MANAR EL CATÀLEG DE HIVERN ALS GRANS MAGATZEMS

EL BARATO

PREU FIXE

juración de la provincia referida como previene el artículo primero de esta ley, se solicitará en la forma estatuida en el artículo segundo la autorización del Gobierno o la aprobación de las Cortes, previa consulta a los concejales de esta provincia, según los casos.

Art. 4.º Una vez obtenidas las autorizaciones necesarias para la constitución de la mancomunidad, las Diputaciones concertadas nombrarán el número de ponentes que cada una considere conveniente para que redacten juntos un proyecto de Ordenanzas del funcionamiento y régimen interior de aquélla.

En cada Mancomunidad habrá una Junta general de diputados de todas las provincias mancomunadas, que se reunirá por lo menos dos veces al año, presidida por el gobernador civil, cuando lo estime conveniente para deliberar sobre presupuestos, cuentas, empréstitos, enajenación de bienes inmuebles, proyectos de obras públicas i creación i disolución de establecimientos de instrucción y beneficencia y un Consejo permanente, que también presidirá el gobernador cuando lo crea oportuno, en que tengan representación cada una de las provincias mancomunadas.

En la primera sesión de la Junta de la mancomunidad, que convocará i presidirá el gobernador y se reunirá en la capital más populosa de las provincias concertadas, se discutirá i aprobará el proyecto de Ordenanzas. A esta sesión y a las que en lo sucesivo celebre la Junta para acordar modificaciones de las ordenanzas, deberá asistir, para que sea válida la deliberación mayoría absoluta de diputados de cada una de las provincias.

La Junta de la mancomunidad no podrá introducir en sus Ordenanzas variación alguna de lo establecido en las bases de constitución y de lo estatuido en este artículo.

De estas ordenanzas y de las modificaciones que en ellas se introduzcan en lo sucesivo, dentro de los mismos límites y con arreglo al mismo procedimiento, se dará comunicación al Gobierno al solo efecto de impedir toda extralimitación legal.

Art. 5.º Constituida la mancomunidad, tendrá plena capacidad jurídica para cumplir los fines taxativamente consignados en el acuerdo, y con aplicación a ellos podrá adquirir, poseer y enajenar bienes, obligarse y comparecer en juicio. No obstante, para contratar empréstitos necesitará la aprobación previa del proyecto completo de la operación por el Gobierno.

La representación de la mancomunidad corresponderá al presidente de la misma, en la forma que se establecerá en las Ordenanzas de su régimen interior.

Art. 6.º Cumplidos los requisitos de esta ley, podrá el Gobierno, salvo siempre las facultades del Estado según la Constitución del Reino, delegar en las mancomunidades el ejercicio, dentro del territorio de las provincias mancomunadas, de las funciones que las leyes atribuyan a la Administración central, con respecto a los ramos siguientes:

- 1.º Carreteras.
- 2.º Ferrocarriles, tranvías, puertos, obras de saneamiento, canales y pantanos.
- 3.º Comunicaciones telegráficas y telefónicas interurbanas. Se exceptúan las líneas de carácter general.
- 4.º Repoblación y reglamentación de la explotación de montes.
- 5.º Monumentos nacionales.
- 6.º Enseñanza técnica de artes y oficios, agrícola, industrial, mercantil, y de bellas artes.
- 7.º Edificios escolares.
- 8.º Beneficencia e higiene públicas en las provincias mancomunadas.
- 9.º Archivos, museos y bibliotecas.

Estas delegaciones, así como la cesión de recursos del Estado o concesión de subvenciones, no comenzarán a regir hasta que las Cortes, por medio de una ley de autorización, faculten al Gobierno para ponerlas en vigor.

El acuerdo en virtud del cual el Gobierno otorgue a la mancomunidad la delegación de funciones a que se refiere este artículo deberá expresar las condiciones a tenor de las cuales dicha delegación se otorgue, así las encomendadas a asegurar que no se perjudicará el servicio que se delegue, ni la situación legal de los funcionarios del Estado afectos a dicho

administrativo ante la Sala tercera del Tribunal Supremo.

Contra los actos y acuerdos de la Junta general y del Consejo permanente de las mancomunidades recaídos en asuntos que les estén atribuidos en virtud de delegaciones autorizadas por el Gobierno, se concede recurso ante el Ministro de la Gobernación y ante la jurisdicción contencioso-administrativa. El recurso ante el Ministerio tendrá necesariamente que fundarse en uno de los de esta artículo puede decretarse la suspensión de los acuerdos de la mancomunidad. El recurso contencioso-administrativo se incoará en que con arreglo al párrafo primero terminará ante el Tribunal Supremo, sujetándose el procedimiento establecido en la ley reformada de 22 de Junio de 1894.

Los que se crean perjudicados en sus derechos civiles por los actos y acuerdos de la Junta general y Consejo permanente de la mancomunidad, pueden reclamar contra ellos mediante demanda ante los Tribunales de la jurisdicción ordinaria, los cuales podrán suspender por primera providencia, el procedimiento reclamado, si éste ocasionase perjuicio de la parte interesada, la ejecución del acto grave e irreparable.

R

Las divergencias entre la mancomunidad y las provincias mancomunadas sobre el cumplimiento, inteligencia, interpretación y efectos de sus pactos se ventilarán ante la Sala tercera del Tribunal Supremo, con sujeción al procedimiento fijado en la ley que regula la jurisdicción contencioso-administrativa.

DISPOSICION ADICIONAL

No podrán crear las mancomunidades ninguna clase de institutos armados, ni asumir, por delegación de las Diputaciones, sostenimiento de los existentes.

Palacio del Congreso 22 de Junio de 1912.

—Tribunario Ruiz Valarino presidente.—Angel Alvarez Mendoza.—José Guillén Sol.—Pedro Compañías.—Francisco de A. Cambó.—José Manuel Pedregal.—Alfonso Sala, secretario.

CASA MARTÍ

REGALS: Joleria, Plateria, Rellogeria
Objectes d'art, Máquines fotogràfiques, porcelanes, mobles, etc., etc., a preus sens competència i de veritable ocasió. Estalvia temps diner tota persona que fa operacions en la mateixa. — Única a Barna. St. Pau 28

Als federals nacionalistes republicans

Aneu a la manifestació i feu que hi vagin els amics i coneguts.

El vostre lloc és a la Plaça de Catalunya, davant del carrer de Vergara.

Endomaeu els balcons de vostres estates i feu que'ls endomacin els amics.

En la manifestació no canteu himnes ni doneu visques. Aplaudiu no més.

LA FAMA

Sastreteria de M. Villanueva

Trajes a mida de 40 a 100 ptes.

Sobretodos a mida de 50 a 110 id.

Trajes fells de 25 a 50 id.

Sobretodos fantasia de 40 a 60 id.

6, Porta de l'Angel, 6

L'Unió Catalanista

Molt honorables representants per Catalunya:

L'Unió Catalanista que jamai ha defallit, lluitant per la Patria i que ni tin instant s'ha desesperança; al pensar en el pervindre gloriós que ha d'atanyer Catalunya, acut aquí, a aquesta magna Assamblea, i us diu: Salut. Vol expressar-vos així mateix, la veementíssima necessitat que ent de que sia la Patria Catalana la que us ompli l'esperit de seny, la que d'ongui a la vostra voluntat, fortituts definitives, la que exalli la vostra vida tota, amaran-la de puríssima Catalanitat.

Que tots els actes de la vostra existència sien per al bé de la Patria!

Visca Catalunya!

Barcelona, 24 octubre 1913. — El President, Dr. Marià Julià. El Secretari, J. Rodregas i Calmell.

Honorable Senyor President de l'Assamblea Catalana,

—El sopar que dóna l'Unió als diputats actuals i ex-diputats, serà a dos quarts de vuit del vespre, en el Mundial Palace.

Fragments d'un discurs del diputat Emmanuel de Ferrer Ciges (Sitges), qüentíssim capdavanter del partit de la resistència

«Bien notorio es á todos (no ha
o de tiempos muy atrassados) que
año 1690 hasta el 1700, el Minis-
tadrid concedió diferentes privile-
avalleros i ciudadanos honrados
unos conventos de Madrid por po-
beneficiario y vender i mejorar
todo el estado de sus conventos
este gran abuso que se
la Nobleza nacieron civiles
s referidas causas dejará compa-
agarras, i montañas, que arruina-
as familias; el doloroso estado
turerancias presentes, efectos hor-
s referidas causas dejará compa-
llorosa la posteridad de las mil
informadas de nuestra
fidelidad i constancia
rán que en los sucesos referidos
sreapado de Ladrón el que e

de rebelde el que justament ese de-
fende, y que después de haver sufrido
se les despoja de sus bienes y de
substancia, sólo se opone para que
le quite del todo la vida civil, que
el honor y la libertad.

Los medios para oponerse a las depri-
das idas de extinguir con ignominia
nuestro honor, franquezas y privilegios pa-
ra que son ningunos si se considera de-
gradada la tierra, los enemigos casi a las
puertas de esta Ciudad, abandonadas las
puertas de nuestras Tropas y ocupa-
da ya de nuestros contrarios, y si con-
sideramos también que la Exma. Diputación
Exma. Ciudad se hallan sin ningunas
recursos, y lo que es mas de ponde-
ra sin dineros efectivos en sus erarios,
es el principal nervio y fuerza para
enfrentar la guerra.

La necesidad hace comunes los bienes,
según la ley natural, y en el caso pre-
sente la precisión de conservar la libertad
hace comunes los haberes como hace co-
munes las ventajas, oponiéndonos hasta
mantener nuestras fuerzas.

¿Quién puede dudar que en los Exmos.
Brazos generales reside autoridad para la
defensa de las leyes, sobre todos los bie-
nes en general y particular sin distinción,
estando interesada la pública sa-
lud, todos los medios están obligados y
deben aplicarse para la causa pública,
donde se infiere que los Exmos. Bra-
zos pueden apropiarse en este caso to-
dos los medios que puedan producir pron-
ta y efectiva suma para oponerse a los
que pretenden hacer decaer del todo el
estado de nuestra libertad? Entre tanto
que se consumen los referidos fondos, que
carrará a interés la Diputación, obligán-
dose los Brazos generales con la cláusula
de mayor seguridad para que tengan se-
guros sus intereses, aquellos que los pre-
sentan, se dará tiempo a los Exmos. Bra-
zos para recurrir y pedir socorro; no
dejando Reyno ni provincia en la Europa
que no se avise y se informe de la
indignable justicia que nos asiste para
enfrentar esta justa defensa. Sobre es-
to pido me permitan hacer las re-
soluciones siguientes:

Los Embajadores enviados por los
Exmos. Comunes tienen en Inglaterra y
Holanda sabida la resolución de Cata-
luña de emprender la defensa a que le
conferían las esperanzas que puso en
Inglaterra y las promesas de la Reyna
de Inglaterra; moverán a los Holandeses
por el interés de su propia conservación,
y a los Ingleses por el pundonor de su
gloria y gloria de su nación a ayudarnos
protegiéndonos en una causa tan justa,
pareciendo creíble que una nación tan
generosa como la Inglesa se determinase
a obrar contra sus mismas promesas y
dejar tan negro borrón a la prospe-
ridad.

Los Príncipes de Germania, informa-
dos de nuestra adeterminación, acudirán
a la ventura al socorro de una Nación que
es su origen de la Alemania misma,
que es constante que Otger Catalán
nación Alemana, condujo los Catos,
además también Alemana, que se habían
establecido en Francia en la Provincia
de Lemosí, para socorrer en España a
nuestros godos; y de esta nación de los
Catos tomó esta tierra el nombre de Ca-
talla. Quedando ellos domiciliados en
esta Provincia, los Reynos de Nápoles,
Catala, Mallorca, que tantas veces han
sido socorridos de las armas catalanas
en sus contratiempos, y que después ha-
rán a este Principado y Corona de
Aragón, cuando sepan la empresa en que
nosotros por nuestra libertad, no de-
jamos de mostrarse agradecidos, favorecién-
donos con todo aquello a que se extien-
den sus medios y socorros.

El Rey de Portugal, con razón mal-
contento del abandono de los aliados y no
quiere ver sucumbir al mismo infortu-
nio que nos amenaza, no dejará de inte-
resarse también en nuestra causa, acor-
dándose con sus reales y valerosos va-

sallos de su amistad y antiguas concordias
establecidas con nuestros mayores, y co-
mo también de cuánto contribuyó Cata-
luña para repeler el duro dominio que o-
primía aquel Reyno y hacer revivir su glo-
ria y sus leyes, uniéndose estrechamente
con aquel Reyno en el año 1641, con don
Ignacio Mascareñas Embajador del rey
D. Juan, a los Comunes de Cataluña, en
que por el mes de Febrero se estipuló el
solemne Tratado; para ratificación pasó
después a Portugal como Embajador de
Cataluña D. Jacinto Sala, siendo el objeto
y fin de este Tratado repeler la agre-
sión común a las dos Naciones que pre-
tendía la ambición del Conde-Duque de
Olivares imponerse a aquel Reyno y a
Cataluña.

Estas mismas diligencias parecen con-
veniente que es justo se practiquen en
todos los Reynos y Provincias que aman
la justicia y la libertad, porqué no pue-
do persuadirme a que dejen en nuestra
defensa y de ser nuestros valedores de
interesarse en nuestra defensa por su
conveniencia misma en esta coyuntura, de-
biendo deducir de nuestra desgracia esta
necesaria consecuencia: que si la esclavi-
tud va aumentando en Europa, no tar-
dará mucho los Reynos, Repúblicas y
Provincias a caer bajo el mismo yugo de
esclavitud que hoy tan injustamente te-
nemos.

Los Aragoneses, Valencianos y Cata-
lanes, Ministros y criados que al pre-
sente se hallan en servicio del Empera-
dor y Rey nuestro señor, no se debe du-
dar que, noticiosos de la generosa deli-
beración de los Exmos. Brazos de morir
antes que dejar de ser sus vasallos, en-
tregándose vilmente a la esclavitud, acor-
dándose que nacieron libres y privilegia-
dos, y que estas franquezas son las que
les han elevado al honor y distinción que
gozan, regarán con sus lágrimas los
Reales pies de S. M., implorando de su
clemencia los merecidos alivios.

Los Reynos de Aragón y Valencia, que
es justo consideremos como a nuestros
hermanos, unidos con vínculo indisoluble
por tantas centurias en tantos solem-
nes repetidos actos de Cortes Generales,
en compañeros en tantas conquistas, que
hoy sufren violentamente más duro y o-
dioso despotismo y que han sabido en
nuestros días defender su incomparable
valor, tan notorio al mundo, como las-
timoso a la memoria, los privilegios y
libertades, en indefensos pueblos Comar-
canos y Montañeses, se debe esperar que si
la suerte les presenta la ocasión vuelvan
a tomar las armas, y, que, haciendo el
último sacrificio de sus vidas, sacudirán
tan intolerable servidumbre y ayuden a la
común empresa de la libertad.

Pero los más dolorosos y lo que más
lastima la consideración es lo que con
dificultad se nos haría creíble si todos
los presentes no fuesen testigos. Los las-
timos clamores de los Pueblos por tan-
tas vexaciones y males que padece y no
han sido oídos; las violencias y robos a
Comunes y particulares se han visto no
sólo tolerados, sino también protegidos y
apoyados de los mismos Ministros y Ge-
nerales que los debían remediar, preten-
diendo con la voz del Real servicio y con la
disculpa de no ser evitables los abusos
enormes verdaderamente execrable ha-
cer cómplice de tantos insultos y delitos
la piedad de la Religión y la Justicia de
nuestro Rey; credos al más alto punto
los desórdenes y vicios, exaltados a la
mayor altura el robo, el homicidio, la
profanidad, la disolución y otros enormes
excesos. La Divina Justicia, después de
havernos prevenido y avisado misericor-
dientemente del castigo, nos amenaza con
la más trágica ruina, si desde luego no
nos determinamos a reformar nuestros
desórdenes y vicios, que son las fuentes
de tantos males y desdichas. Interpongase
de los Exmos. Brazos y hagan cesar de
una vez todas las causas de tan abomina-
bles delitos; exhorten a los Eclesiásticos

a la reforma de los vicios, a la unión y
concordia de los naturales sin considera-
ción a los propios intereses, y a la contri-
ción y penitencias. Sea esta Ciudad y Ca-
taluña toda diferente de lo que ha sido,
otra contrita y penitente Ninive; perse-
vere el fervor de la enmienda y de la
comenzada penitencia, pues de este modo
logrará esta ciudad los consuelos de otra
Betulia por la protección de la soberana
Judith, nuestra patrona la soberana Virgen
de la Merced, que así como cuando se di-
gno descender a esta Ciudad la ennoblecíó
y glorificó, mandando instituir una Real
orden para redimir los Cautivos detenidos
en duras cadenas de esclavitud, así desará
con su poderosa protección los grillos que
nuestros enemigos preparan a nuestra li-
bertad y no desamparar a la Ciudad que
eligió por libertadora.

Propuesto, pues, y asentado por estos
justos motivos y sólidas razones como vase
fundamental y verdad incontestable que
Cataluña es hoy la misma que era en
otros tiempos, que los que hoy viven son
descendientes de aquellos que han dejado
sus nombres inmortalmente gloriosos en
la memoria de los siglos; que nuestras
Leyes renaciéron baxando nuestros mayo-
res de los fríos Pirineos con la divisa
de la Santa Cruz, por señal de su Re-
ligión; que Cataluña tiene autoridad para
propulsar las injurias no sólo por el de-
recho natural, sino principalmente por
nuestras leyes juradas y pactadas, que
la multitud de los contrarios no turba el
corazón de los Catalanes, quien no dirá
que fuera en nosotros acción ignominio-
sa el sujetarnos a discreción, sin opo-
nernos vigorosamente, y tanto más in-
digna de consentir por ser nosotros los
primeros catalanes que la ejecutarían.

Mantuviéronse nuestros antiguos 7 a-
ños en Atenas, 2 en Galipoli y uno en
Perpiñán; nuestros Barceloneses, en las
centurias de 1400, 1600, tuvieron 24 a-
ños cerradas las puertas de la ciudad y
no las abrieron hasta que con honor pa-
citaron Leyes, Privilegios, Exceder a nues-
tros mayores fuera añadir blasones a nues-
tra nación; seguir el curso de sus Instruc-
ciones es justicia que debemos hacernos
a nosotros mismos, si no queremos que
el mundo nos moteje y diga que dege-
namos de nuestros pasados Catalanes.
Nuestros legítimos reyes han agrobado
nuestra defensa para mantener nuestras
Leyes y Libertades. ¿Y un príncipe que
tiene tan disputable derecho, excluido por
una solemne constitución, quiere ultra-
jar así nuestra Justicia? Los mismos que
aprobamos aquella Constitución como los
que nos hallamos presentes, ¿cómo, pues,
podemos consentir sin afrenta a la ignomi-
niosa entrega que se nos propone? La
Ley jamás tiene lugar sino quando se
presenta el caso, y que consentimos que
se estableciese venida la ocasión, ¿no la
observamos? Ignominia sería de la cual
no se hallaría ningún ejemplo.

La brevedad no permite hacer memoria
de tantos Príncipes, Reyes, Emperado-
res, que, movidos de las reglas de la
justicia, han ayudado a este Principado
a repeler la esclavitud que en diferentes
tiempos ha querido la envidia imponer
a Cataluña: sólo hago memoria de los
gloriosos Emperadores Carlo Magno y
Ludovico Pio, que vinieron en persona a
socorrernos de nuestra opresión, ratifi-
cándose aquellos piadosos Empera-
dores nuestras gólicas libertades y a-
ñadiéndonos singulares Privilegios; y si
eso ejecutaron aquellos piadosos Empera-
dores por proteger oprimidos, ¿quién pue-
de dudar que nuestro Rey y Invictísimo
Emperador, ligado con solemnes víncu-
los de tantos juramentos, y sabida nues-
tra constante resolución, no nos proteja y
socorra en nuestra necesidad con todo su
poder?

En su Real carta nos dice que retira sus
tropas por no hacer más trágica nuestra
desgracia, y no se halla en ella voz ni
palabra alguna que explique renuncia de
sus derechos, ni que declare que nos exi-
me y libre del juramento de fidelidad,

que todo el Principado, en acto solemne
de Cortes le tiene prestado. Sabio y re-
ligioso nuestro Rey, sabe que no puede
renunciar sus derechos ni deshazer tam-
poco el juramento que S. M. hizo en la
Corte general si no es con otro acto de
Cortes generales, y consintiendo la mis-
ma Corte; porque el contrato hecho en
Cortes generales es el más solemne y
tiene antelación y preferencia á todos los
demás contratos de donde se infiere esta
legítima consecuencia que nosotros prema-
necemos vasallos, y que no podemos des-
hacer un acto de Cortes sin Cortes; y
que menos podemos deshazer un voto de
Cortes como es la Constitución primera, en
la qual reconocimos ser un derecho justo a
la exclusión de los demás.

Vuelvo a repetir que tengo por con-
stante que los que concurrieron a la aproba-
ción de aquella solemníssima Constitución
son los aquí presentes. No hay quien no
diga que las leyes se hicieron para obser-
varse, y que no tienen estimación ni fuerza
hasta que llega el caso de hazerlas valer
y poner en práctica.

Fuera a la verdad cosa digna de mofa,
de risa, haver consentido con tanta reflec-
ción en la expresada Ley en tiempo en
que estaban a las puertas de esta Ciudad
dos ejércitos, y que ahora, con oppro-
bio de nuestra Nación, no sólo rompiésemos
una constitución tan sagrada, más
consintiésemos también a perder de un
golpe todas nuestras Leyes, libertades y
fueros. Esto no lo dicta la razón ni lo
conoce la justicia. Defendamos nuestro
derecho con resolución y brío, y hágase a
S. M. memoria de nuestra forzosa obliga-
ción, como también del magnánimo espí-
ritu con que los juramentos hechos en
Cortes generales, y por las promesas sub-
scritas se determinó en el año 1708, con-
tra el parecer y sentir de sus Ministros
y Consejeros, a mantenerse dentro de
esta Ciudad para ser nuestro Capitán, y
en aquel formidable sitio, a imitación del
rey D. Juan el II de Aragón, a quien de-
bieron esta fineza heroica los Perpiña-
nenses en el año 1473, poniendo a S.
M. en consideración que el día de hoy mil-
litar para ampararnos y protegernos igua-
les, y aún más poderosas razones por el sa-
crificio que de nuevo se expuso Catalu-
ña, como también por el glorioso ejemplo
y memorable prueba que dió esta Ciudad
de su constante fidelidad, no sólo con-
sintiendo el embarco de la Reyna y
Emperatriz nuestra señora, sino tam-
bién acompañándola esta Exma. Ciudad,
Nobleza y Pueblo hasta que puso sus Rea-
les pies en el mar, sirbiéndola el amor
y fidelidad de estos naturales, con las
armas en las manos, de segura guardia en
que se debe ponderar como punto digno de
particular reflexión, poniendo la Rey-
na y nuestra señora una preciosa prenda
que el Rey nuestro señor nos dejó en
empeño de que no desampararía Cataluña
y que volvería a honrarla con su presencia.
Antespuso Cataluña el amor y servicio
de S. M. y la salud pública a la infatiga-
ble seguridad de ser mantenido en la
posesión que goza de sus Privilegios y
Leyes, conservando prenda de tanta esti-
mación como en seguridad de su real
promesa, porque pudo tanto en ella la
reflexión y deseo de querer complacer al
Rey nuestro señor, y hazer patente el
mayor acto de fidelidad, que todo lo sen-
ció la lealtad, la confianza y el amor.

Las infracciones de Leyes y privile-
gios que ejecutaron los Ministros del Ser-
enísimo Duque de Anjou están comproba-
das; las públicas ofensas e injusticias que
en tantos años ha tolerado Cataluña del
Ministerio Castellano, se han hecho noto-
rias. ¿Que esperamos? Si misericordioso
el Cielo favoreció a Cataluña guiando este
Principado nuestro Rey y Glorioso Em-
perador para que en su suave y dulce domi-
nio renaciessen las glorias de Cataluña en
reestablecimiento de las insaculaciones de
Ciudad y Diputación, en tantos como se
hallan empleados en la Guerra, en lo po-
lítico y en la misma Corte del Rey nuestro
señor, ¿querrá Cataluña volver a suje-

GRAN SASTRERIA PERALTA

Portal de l'Angel, núm. 15 i 16

Actualment exposició de totes les novitats de la temporada

tars a los agravios y ultrajes que tantos años ha sufrido de ver a sus naturales no sólo excluidos de todos los empleos, sino también en un sólo día ni privilegios, leyes ni honor?

Supongamos como sucedido el más lastimoso suceso de verse esta Ciudad (en quien reside oy día, no sólo la libertad de la Corona de Aragón, sino la de muchos Reynos y Provincias), reducida a la necesidad de rendirse a la fuerza, ¿podrán por ventura ser más duras, peores, las condiciones, que de havernos de entregar a discreción, como quieren nuestros enemigos?

«Es cierto que no habrá quien diga que pueden ser más duras y peores. Pregunto: ¿no sería una (fea) acción elegir de nuestro espontáneo consentimiento la más funesta de todas las desgracias que es aquella misma a que el mayor infortunio no puede sujetar en el más triste y trágico contra-tiempo? Yo considero que no habrá quien no entienda ser el más bajo y vil abatimiento a que puede llegar el ánimo más desnudo de honor, de Ley y de poble resolución. ¿Que dirían las historias vanideras de los que ejecutarán una tan torpe y fea acción?

«Es constante que, comparando una acción con otra, dirían tantos oprobios como refieren glorias las historias antiguas de nuestros honrados antepasados. De los passados Barceloneses se lee que en las conquistas de Mallorca, Valencia y Menorca obraron acciones dignas de eterno nombre; en las guerras de Sicilia y Cerdeña ejecutaron las mayores proezas; en Nápoles, el año 1442, la valerosa Coronela de esta Ciudad, capitaneada por su conde-jaro Galcerán Desorrens, supo ocupar y mantener las puertas de Santa Sofía, que en esta ciudad se guardan para memoria de esta proeza. En la propia Patria han defendido con admiración tantas veces las libertades y Privilegios de Cataluña, y en tantos síos como ha padecido esta Ciudad o ha capitulado con honor, o acabaron los habitantes la vida con inmortal gloria. Acuérdesse la invicta Coronela que aun viven en esta Ciudad hijos de aquellos que con tanto valor humillaron el orgullo del Marqués de los Vélez en los repetidos asaltos que en 26 de Enero de 1641 dió al fuerte de los Reyes en Montjuich, y hoy consentiría su honor ser desentoniados a los que con tantos esfuerzos supieron mantener generosamente la gloria de su Patria y la justicia? Para animar y persuadir la heroica resolución de tan noble empresa no me ha sido necesario recurrir a extraneras historias. Todos los ejemplos que he propuesto son casos que han ocurrido en nuestra Nación y en nuestra Patria, referidos por autores extranjeros, exemptos siempre de adulación. Acuérdesse Cataluña que el Africano dominio la impuso 27 tributos, y que nuestros mayores con la sangre que gloriosamente derramaron, sacudieron el yugo de la Sarracena sujeción, la redimieron de dura esclavitud. ¿Quién, pues, podrá persuadirse a que en un solo día queramos consentir que se entronice sobre los Catalanes la vanidad y violencia Castellana, para hacerles servir con la misma ignominia, con que, según nos dicen las historias Castellanas, hacían servir a los Indios; después que los sujetaron y redujeron a su dominio, y ¿quién podría en tan triste caso ver sin dolor y lágrimas arrancar con violencia de un lado del padre el consuelo del querido hijo; y el amador marido de la compañía de su mugar, y llevarles atados por los caminos a modo de los salvajes, para obligarles a ir a la guerra, por aquel inhumano orden que se llama Quintas?

«Acábese la Nación con gloria, pues vale más un glorioso fin que tolerar exortaciones y violencias que no practicaron los Moros.

«Por todas estas razones, que desde luego se empueñen las armas y se alcen banderas, se alisten soldados, sin que pierda un momento. Válganse los Exmos. y Fidelísimos Brazos Generales de la Autoridad que el Omnipotente Dios, justo y misericordioso ha depositado en sus manos; mandes desde luego hazer manifestos para que conste a toda la Europa de nuestra justicia, y la posteridad de nuestro proceder, quede desengañada la vana presunción de los ministros de Madrid, que, contra todas las reglas de la humanidad y de la justicia, quieren castigar por delito según imaginada fantasía, el afecto que juzgan tenemos de nuestros corazones a la S. C. C. R. Persona del Rey

nuestro señor; constando por los actos públicos que no los asiste más razón que un supuesto y vano pretexto. Pues ven nuestro valor y experimenten a su costa que no ha decaído un punto el espíritu ni el honor de la Nación Catalana; y si por castigo de Dios su injusta envidia nos supera ayudada de la fuerza francesa, y acabará nuestra libertad y Privilegios 190 y más años después que acabó la de Castilla con el honor de inmortal memoria, sacrificando generosamente nuestras vidas; y, en fin, ya que en estos gloriosos blasones, nuestros antiguos hicieron renacer en nuestra Patria la Gótica libertad, acabara con igual distinción de eterno renombre o persevera, como esperamos, muchos siglos, para que se manifieste lo que en sí tiene reservado la alta Providencia (como en otro voto por una eloquente boca se ha dicho), para pasmo de los que se nos oponen, manifestación de su misericordia y exaltación de su santísimo nombre.»

La declaració de guerra

La proposició feta en el memorable discurs del diputat Ferrer i Ciges, fou aprovada per 78 vots contra 45.

Resultat d'aquesta votació i de les altres dels demés braços fou la declaració de guerra a les tropes castellanes, feta a l'apuntar el dia 9 de juliol de 1713. La declaració fou acordada amb jurament de sacrificar vida i béns per les llibertats patrias, abraçant-se els diputats en el Saló de Sant Jordi.

Cap a les sis del matí el pòble 8 trompetes i vuit timbals fou publicat el pregó amb la declaració de guerra, en mig de escenes populars reveladores del més gran entusiasme per l'acord pres.

Al mateix temps foren expedides comunicacions per tot Catalunya, ordenant la no obediència als castellans.

Reproduïm a continuació, en fotogravat, una d'aquestes comunicacions.

AVENT los Braços Generals lo die 6. del corrent mes aconellat a est Confitori, resolgues defensar lo Principat, no sols per mantenir-se baix lo suau Domini del Emperador, y Rey nostre Senyor (que Deu guarde) en conseqüència de la justa Causa, regonegada per la Santedat, y tota Europa, y explicada, en jurada en la Constitució primera de las Corts en lo any 1706. en Barcelona ultimament celebrada; sino tambe per la conservació de las Llibertats, Privilegis, y Prerogativas dels Cathalans, que nostres Antecessors a costa de la fanch gloriosament alcançaren, y nosaltres devèm axi mateix mantenir, de las quals no se ha hagut rahó, ni en Vtrech, ni en lo Hospitalet, reservantse sols en vna, y altre part a la Pau General (en que se deu poch confiar, y a que està molt distant lo Rey nostre Senyor de convenir) y finalment per altres inconvenients notoris a tot lo Mon, que de entre-garfe Catalunya se seguirian; promententnos, per nostra bona intenció, ab la intercessió dels Sants Patrons, la protecció Divina, lo die 9. del corrent manarem fer la Crida publica per nostra defensa. Y havent tingut notícia, que lo Enemich va espargir Cartas, demanant las Obediencies als Pobles (a que no se deu atendre en conformitat del que sobre se ha dit) però exortam, diem, y encarregam als furats, Confellers, Pahers, d Confols, y a tothom generalment, se mantinguen, en quant puguen, baix la Obediencia de nostre Rey, y Senyor. Prometem per eix efecte tota assilencia, per la qual incessantment se invigila. Queda est Confitori assegurat de la Constancia, e innata Fidelitat de tots los Naturals, que atendrán a tot lo sobredit, que importa a la publica Utilitat, y benefici de la Patria. Deu guar a V. molts anys, Barcelona y Juliol als xij. de M.DCCXIII.

D. JOSEPH VILAR.

LLOCH DEL SEGELLO.

os Diputats del General del Principat de Catalunya en Barcelona residents.

In Registro Communi secundo folio xiv.

Fascimil del document que la Junta de Braços envià per Catalunya, amb la declaració de guerra

El Palau de la Generalitat

Breu historia del mateix

El Palau de la Generalitat, on tants fets transcendents de l'història de la nostra patria succeïren, ha estat quasi desconegut durant molt de temps pels barcelonins i pels catalans. Caiguda Catalunya sota el jou de Felip V, destruïdes les institucions de l'autonomia catalana, el Palau de l'antiga Diputació General fou desnaturalitzat, no sols per la mena de institucions que s'hi establiren, sino en la talana, porta a la memoria de tots els mateix materialitat del sumptuós edifici. Per tot arreu se feren embans i sostres morts, s'obriren antiestètiques finestres foradant murs i adhuc tapiços, i se li afegiren barruerament nous cossos d'edificació. Els enemics de la nostra patria

s'encarnicaren en aquell casal, com si en ell volguessin desfegar les seves innobles rancúnies venjatives.

Així, per a les generacions catalanes del període del centralisme castellà, ja no era aquell edifici el casal de la Generalitat, sino l'hostatge de la «Real Audiencia» i de la Diputació Provincial.

D'un quant temps ençà està començada l'obra de restauració, tant material com espiritual del Palau de la Generalitat.

Ara que l'aplegament de la representació catalana en la sala de Sant Jordi evoca el record de la vella Diputació General i de les Corts Catalanes, és ben oportú recordar l'història d'aquell edifici, tant lligada a l'història de Catalunya,

Originariament, el casal de la Generalitat de Catalunya (o sigui la comissió permanent de les seves Corts), fou un humil edifici. Pel costat del carrer de Sant Jordi no ha desaparegut enterament la façana primitiva. Aquella casa havia estat a parlar a mans de la Generalitat per tanció de l'antic Calljueu, al qual pertanyia.

Però els nostres avant-passats tenien un concepte elevadíssim de les funcions de govern, i volgueren que'l casal de la Generalitat fos digne pel seu art, de la pretañcia de l'institució que s'hi desenvolupava. La primera obra que s'hi feu fou la magnífica portalada que es pot veure avui en el carrer del Calljueu i que és una de les obres més importants de l'arquitectura mig-eva. En la seva construcció el document del segle XIV se consigna l'acord de fer una nova portalada:

«Com alam vist — diuen els diputats catalans — ésser molt necessari que la portalada forans del ort de la casa on es cium lo offici de nostra deputació, la qual parer e portal per llur antiquitat e velle menassaven ja chiamen e ruine fossen derrocats e deguen feta altra parer e portal per cloure lo dit ort aixi com ja estat començat FAHENTHI OBRA COM DECENT ET ASSATS SUMPTUOSA ATTESA LA CASA ON SE EXERCEN ACTES PUBLICHS TAN NOTABLES E DE TAN GRAN PONOROSITAT COM SON LOS ACTES DEL DIT GENERAL, e confiem en poc de la suficiencia e industria de vna Galcerán de Matero, regent los comptes del dit General, a vos manam expressament e de certa sciencia puxas rebre del dit General totes quantitats de monedes per continuar la obra de la parer e portal e encare de les imatges que faran en la dita obra e les dites quantitats per vos axi recludes convertir en salaris de maestres qui faran la dita parer e portal e dels imaginaires qui faran les ymatges, bescons, babuts (besties i gargoles), claravoyes e la imatge de Sant Jordi a cavall qui sera sobre dit portal e altres fulatges que hauran ordonat sien fetes e posades en les dites naves (imatges?) e parer per embellir aquelles, com encara en compra de ferre e pagar lo ferre per fer les reyes que axi mateix havien ordonat sien fetes e avant lo dit portal a fi que vedem que calcadures no eoren en lo dit ort.»

Dirigi l'obra, com a mestre major En Marc Cafont.

L'obra d'esculptura la feu el gran Pere Johan. D'ell és l'imatge de Sant Jordi, el marc bellíssim que l'enquadra i la cambra posada entorn la dita imatge. En Pere Johan s'havia encarregat de fer aquella obra per un preu fet de deu florins. Però la Diputació trobà tant admirable lo fet per l'artista que li va donar vint florins o sigui doble quantitat de la estipulada.

Fet el superb frontispici, lentament se feren les obres de reforma i ornamentació interior. El vell «hort» passà a ésser pati i se canvià la escala vella per l'actual escala que encara hi veïem avui.

En l'any 1432, les Corts catalanes decidí de la capella de Sant Jordi. Un mes tard quedà llesta aquesta magnífica i sumptuosa part de l'edifici, on es revela un canvi d'orientació en l'arquitectura, la qual passa de les severes línies romàniques del segle XIV a l'agilitat i sentit d'ornamentació del nou període.

En l'ornamentació de la capella de Sant Jordi hi treballaren els més anomenats artistes de l'època: els millors teixidors de brocats de Florencia, els brodaters de Borgonya, els argenteros de Barcelona, els il·luminadors d'impressos i manuscrits, etc. En aquells temps començà també a ampliar-se el Palau, comprant-se cases contigües.

Vingué seguidament un temps de gràcia per a Catalunya (tragedia del príncep de Viana, guerra d'En Joan II), durant el qual poca cosa se feu en l'edifici.

En 1514 se projectà l'obra de les sales que donen al pati dels tarongers, que començà amb la Cambra daurada i continuà s'hi, especialment notable pel ric entornat.

Cap a l'any 1532 començà l'obra del pati dels tarongers, per al qual se feu plena la part de l'hort i les cases prades per la Diputació.

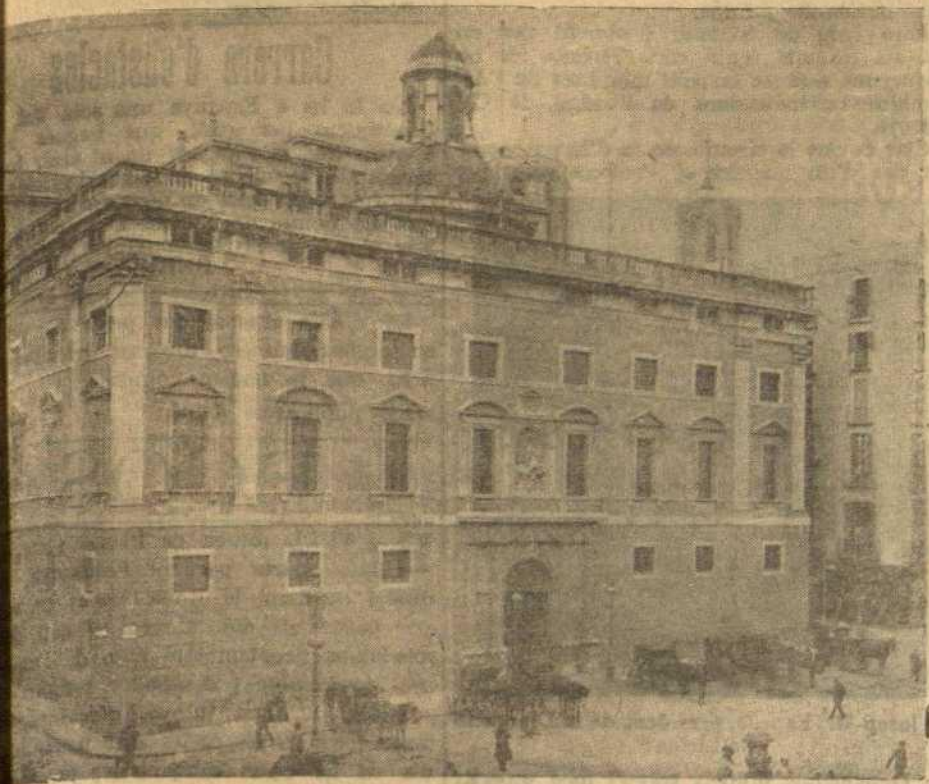
La façana que dona al carrer del Calljueu fou construïda a mitjans del segle XVI venint a ajuntar-se a l'obra d'En Joan.

Cap allà a 1570 se començà la nova «del Consistori i les contades». Aquesta obra fou molt llarga per l'exten-

dels jorns i l'escassetat de merces de cases, tusters, etc. La nova sala fou esplendídamment decorada. A l'ensens se féu la decoració interior de la galeria.

Siguiren comprant-se cases contigües per a aixamplar l'edifici, i així en 1620 se féu el cos d'edifici que dona a

deien que les obres que havia començat la Generalitat eren en realitat obres de fortificació, que convertirien el palau en un castell i seria això un verill. Aleshores els diputats enviaren una ambaixada a Felip II, i aquest, després d'escollar als ambaixadors, donà autorització per a continuar l'obra.

Antic Palau de la Generalitat, on avui se reunirà la representació de Catalunya

trada de Santa Eulàlia i cap al carrer de Bisbe. Aquesta obra és, arquitectònicament, pobre i arcaica.

A darrers del segle XVI se projectà la façana que dona a la plaça de Sant Jaume, obra de mestre Blay.

Després que pocs dies després d'haver començat aquestes obres, una intriga de nobles forasters que rodejaven el lloc, produí l'ordre del rei de la suspensió de l'edificació (1597). Aquells forasters

Després d'aquestes construccions, amb la sala de Sant Jordi, ja no es feren més que obres pobres i mesquines. Vingueren els temps de les guerres de Felip IV i Felip V, i Catalunya perdé la seva llibertat nacional. El Palau de la Generalitat fou fet malbé amb obres noves i horribles.

Avui, en plena restauració del gloriós casal, l'Assamblea de Catalunya s'hi aplegarà. Les velles parets del Palau en sentiran l'alegria renovelladora.

patria no pot perdre però nosaltres hi podem morir.

¿Que val la vida sense una dolça il·lusió? Però com que no podem perdre, tinguem seny. No cobardia, seny. Ara es l'hora de la Mancomunitat: és el primer trenc d'alba, el primer raig de pluja, la primera flor d'una nova primavera. No més comencem a sospirar, però ja vindrà'l dia de les dances i el sol serà la nostra estrella.

Seny, catalans, seny; molt de seny. Mes a sota d'aquesta coraça criem-hi un cor brau per si ve un dia que tinguem raó de cansar-nos de demanar i convingui oblidar-nos de que hi podem morir.

PERE COROMINAS.

24 d'Octubre de 1913

L'acte d'avui és l'afirmació solemne de la voluntat de Catalunya. Coincideixen en demanar la Mancomunitat els vells i els nous parits; pot dir-se que s'ha lograt lo que rares vegades s'aconsegueix: l'unanimitat. Si ni essent unànim atenen els governants espanyols el desig de tot un poble ¿no serà això la prova més convincent de l'absolut divorci entre uns i altres?

Demana ara Catalunya una part mínima de les seves aspiracions. Si no la gra veure-les satisfetes, a pesar de l'esforç i de la paciència esmersades; si la lluita d'aquests darrers temps resulta infecunda, els catalans hauran après que no pot confiar-se en la paraula dels governants espanyols dels diferents matjos i hingué pot preveure les conseqüències d'aquest nou desengany.

No desmalem. Els pobles tenen mil medis per a fer sentir la seva veu i fer pesar la seva voluntat. Lo que precisa es fortaleça interior i fermesa en l'ideal: ningú pot governar contra les aspiracions de tot un poble.

F. LAYRET

L'esperit democràtic de la Mancomunitat

La Mancomunitat Catalana, quedarà avui virtualment constituïda pels diputats provincials, diputats a Corts i senadors de tot Catalunya, amb la consagració dels Ajuntaments de tota la nostra terra, per la voluntat clara i fermament manifestada, de tot el nostre poble.

Catalunya es redreça novament per a afirmar una vegada més la seva personalitat. Les bases aprovades per les quatre Diputacions catalanes i presentades als Poders Públics per a ésser traduïdes en llei, són obra de tots els partits de Catalunya, amb una sola excepció.

Mes el nostre partit, l'U. F. N. R., vol i ha de voler la Mancomunitat com qui més, ja que no sols significa una nova afirmació de l'unitat indestructible de Catalunya i un decidit propòsit de governar-se per si mateixa, començant per l'administració de tot lo referent a obres públiques, instrucció i beneficència, com a funcions pròpies de les Diputacions Provincials, sinó que representa en el projecte, el triomf de la nostra espiritualitat democràtica.

Iniciativa nostra fou, entre altres, l'existència d'un cos deliberant format per tots els Diputats Provincials de Catalunya, així com l'intervenció de les minorïes en el Consell permanent, que ha de regir la Mancomunitat, fent que en l'elecció dels 8 membres, dos per província, puguin ésser nomenats 5 per majoria i 3 per minoria.

No podrà negar-se mai a aquesta obra la grossa cooperació del nostre partit. Tots nosaltres, els que érem diputats provincials, vinguérem treballant-hi constructivament dins i fora de la Comissió, així els d'aquesta província com els de les altres, i hem de continuar-hi, ademés l'U. F. N. R. de que un altre dels seus homes, l'amic Suñer, és des iniciadors de l'idea, batallant sempre a favor de la mateixa, amb tot el seu coratge i amb tots els seus prestijis.

A la Mancomunitat no hi hem tingut nosaltres que sacrificar-hi res. Res conté d'aquell projecte d'Administració local d'En Maura respecte a tutela sobre els Ajuntaments, elegit únic i sufragi corporatiu; per lo contrari, en l'ou afirmacions democràtiques: no més hem degut limitar, en obsequi a la viabilitat del pensament, aspiracions que, per lo demés, sostenim en tota sa integritat.

Nacionalistes, considerem simplement la Mancomunitat Catalana com a punt de partida de totes les nostres reivindicacions patriòtiques. Republicans, treballarem en tot temps per l'instauració de la forma de govern

republicana, única compatible amb la dignitat dels pobles. Emperó tot i sostenint íntegrament els nostres principis de llibertat i democràcia, federació i república, volem la Mancomunitat i amb ella el reconeixement pel Poder Central de la nostra personalitat catalana.

Si les nostres pretensions fracassen ara, si el partit liberal que o es desenten del compromís contra amb Catalunya, primer per En Canalejas i últimament per l'actual quete del Govern, fixem-nos bé en que podem perdre tota esperança, en que no hi cab la flor-nos il·lusió de cap mena respecte a altres partits. Quan els comissionats de les Diputacions anarem a Madrid i quan després d'haver escoltat les encoratjades paraules d'En Canalejas, ens dirigirem a En Maura, demanant-li el seu apoi per al nostre projecte de Mancomunitat, va contestar-nos el quete del partit conservador que si el Govern se feia seu el projecte, no oleria ell resistències invencibles, però que de lo contrari, buidat el seu criteri descentralitzador en el projecte d'Administració local, ell seria fusellable si's fes seu el de Mancomunitats.

O la Mancomunitat ara o al combat sens treva!

R. ROIG ARMENGOL

L'Assamblea d'avui

La congregació de tots els representants en Corts i a les Diputacions catalanes constitueix la plena representació de Catalunya. Si lo que és un dret innegable de cada poble no fos desconegut per la constitució i per la llei, aquesta Assamblea tindria tot el poder d'organitzar la vida interior de Catalunya. Ara aquesta Assamblea amb assentiment de tots els catalans es constitueix per demanar modestament que's que manen a Espanya, és a dir, el rei, els ministres, els parits i les Corts, acabin al Senat l'obra feta pel Congrés, complint la promesa que's ministres del rei En Maura, En Canalejas i En Romanones han fet anys fa als catalans.

Si els que manen ho volen, ells ho faran. Tenen mil i un recursos per a sospendre per uns dies les seves baralles personals fins a despatxar al Senat la llei de Mancomunitats. Bastaria un gest, ni caldria una ordre, una insinuació, perquè el projecte fos llei. Si així no ho fan, no serà perquè no podran, si no perquè no voldran.

I si no ho volen i no ho fan, resultarà, es digui o no, el fracàs d'una política a que uns per acció i altres per omissió hauran contribuït, d'atenuació de nostres aspiracions nacionalistes, per a lograr una senzilla descentralització administrativa, que sempre promesa, resultarà indefinidament allunyada.

Més el fracàs d'aquesta política no serà una llei perduda per a Catalunya.

Quan els pobles viuen com viu Catalunya, els errors d'un dia es corregeixen i es reben i després d'unes generacions en venen unes altres, i després d'uns homes que se han errat, en venen altres al·lisonats que encerten el camí del triomf.

Si ara les Corts es diolen i les Mancomunitats aborten, serà passada per les Mancomunitats la seva hora i les aspiracions dels catalans de ran i lleig: amb reivindicacions de més ample i més completa autonomia.

Si l'Assamblea de Catalunya que es reuneix demà es constitueix en organisme viu i permanent del nostre poble, les Mancomunitats podran ara no ésser llei, mes Catalunya pot estar ben certa d'assolir la seva autonomia.

JAUME CARNER

Amb llealtat

L'acte de reunir-se en assamblea tot els representants de Catalunya, amb motiu d'expressar al poder executiu i al parlament de l'Estat espanyol la nostra voluntat nacional per a que sense més dilacions sia aprovat el projecte de Mancomunitats, és certament un acte trascendental, car malgrat que cada un s'ho expliqui com convingui al propi criteri polític, la veritat és que l'expressió unànime de la voluntat d'un poble no més pot ésser interpretada que per afirmació explícita de la seva existència, com organisme nacional que es té fermament decidit a sostenir l'integritat de la seva vida. Si aquest acte de l'Assamblea, que avui celebrerà Catalunya, no és una rebel·ló nostra contra les males arts de la política espanyola, és una protesta enérgica i incontestable contra el professionalisme polític que regeix l'Estat espanyol, i és més encara, que una protesta, és Catalunya que's redreça i dignament

Les Mancomunitats i l'opinió catalana

podem perdre
pero hi podem morir

paraules que anem a dir les hem rumenades per una.

an es tot un poble el que demana, demana. La seva actitud pot semblar la d'un mendicant, mes en realitat i segons com és la del reformador, la del profeta de l'insurgent.

an passar més de cent anys i Catalunya sentia del seu mal. Gent de fóra casa an la llei i le fermaven a la taula la gaire. Les seves Corts estaven closes, els seus els havien cremat el butxi.

an un despotisme tant mal intencionat ambècil li va esquarterar el cos i va arlar-li de tota dignitat el propi parlar. Aleshores ençà Catalunya va tornar a saquin mal se dolia.

an espota imbècil és sempre una penyor de l'empicó.

an sorgiren els poetes i restauradors de la llengua avorrida, que des l'avorreixen els enemics, més l'estimem nosaltres.

an seguida els polítics propagaren l'idea de l'Estat català va arribar a discutir-se el projecte de Constitució a les Corts de Catalunya. Aviat van adonar-se. de que projecte federal no més ho erem nosaltres.

an aquella Constitució hagués arribat a ar-se, Catalunya no hauria hagut de ésser en quasi bé cap de les Bases de la casa. El fracàs d'aquella Constitució ha de fer sorgir el catalanisme.

an els crims de lo que aquí passava els portar a Madrid, el castellà va dir: són bojos. A Flandes havien sigut quatre bandits; a l'América quatre bandits.

Deien els antics que quan els déus volen perdre algú, de primer li fan perdre'l seny.

El castellà es un poble ben original. No sent la riquesa territorial: no mes estima lo que se'n pot endur a coll. A l'América no disputa el territori als indígenes: se'n emporta l'or. Posa tant de pit en conquistar com perseverança en no estimar i en perdre les conquistes.

Si hi ha un milió d'hectàries de conreu a Catalunya no'n trobareu ni l'hu per cent en poder dels castellans. Però de les nòmines que's cobren cada mes per aquí, pot ser se'n queden més ells que nosaltres. I és que les terres no se les poden endur a coll i els diners de les nòmines, sí.

Per això's catalans davant d'un poble dominador així, no podem perdre. Avui estem més catalanitzats que cent anys endarrera: d'aquí cent anys ho estarem més que avui. Lo que no varen lograr Cervantes, ni Lope, ni Victoria, ni Velázquez, ni Gracian, ni Herreira no ho logriaren tots els soldats del món.

Som un poble amb una ànima pròpia, una llengua pròpia, un art propi, una cultura pròpia, un sentiment social propi. No ho podem perdre tot això; està vist que's castellans no 'ns en poden privar. Si tenim seny ens ho deixaran lliure.

No podem perdre, però en podem morir. Si ens derroten seran els individus els vençuts: allò que és la patria catalana no ho destruiran mai. Les terres són nostres, la llengua és nostra, la cultura és nostra i tot això és la nostra llibertat.

Els nostres cossos i la sang i la vida si que'ns-e-les poden pendre; les nostres riqueses i les nostres pobreses un despota les pot destruir. Ens poden robar la pau de casa, poden sepultar en la miseria a les nostres dones i als nostres fills. Per això la

models llum i
elèctric

Overland 1914

AUTOLAND S. A.
Universitat, 86

dia, que ja és arribada l'hora que les lleis no l'hi impedeixin la vida i que cal que sapiga que d'ara endavant les lleis que regiran l'Estat han de comptar prèviament amb un valor polític-social: Catalunya.

Així exposat, ho dic, situant-me en el mateix punt en que's troben els elements catalans que han cridat a reunió als representants de tot Catalunya i no exposo conceptes més radicals a l'enseny que més reals i lògics; precisament el Nacionalisme pur és a ser sempre el criteri català que sabrà adaptar-se millor tot influent i transformant, a l'hora patriòtica de Catalunya. Avui la veurà la nostra terra una hora patriòtica i malgrat que jo hagi de dir que l'hora patriòtica d'avui ho és d'un patriotisme molt afectuós i relatiu, entencit encara en el sentit polític general per perversions de la força política, no'm raga manifestar que'm comou fonamentalment l'esperit, l'expressió, que avui se farà, de voluntat catalana, i que tant de bé, si jo usdefruités potestat patriòtica que pogués fer vibrar intensament d'amor a la nostra terra a l'Assamblea reunida, i tinguéssiu eficàcia per a assegurar la fermesa dels acords que's prenguin. Oh! si jo usdefruités aqueixa al·lusiva potestat, l'exerciria fonamentalment corprès d'emoció, per a que l'Assamblea respongués, en absolut, als batecs de l'ànima catalana.

Vui dir, doncs, que jo n'hi ajuntaré a la generació que passen per les vies de la ciutat acudint al lloc de l'Assamblea per a deixar-hi cada un, un al·livi de la seva vida catalana que penetrant pels oberts finestrals del Palau de la Generalitat de Catalunya convertint per una estona als que allí transitoriament renouaran reunions històriques que han decidit el destí gloriós de Catalunya, en grans catalans que posin al servei de la Patria fidelitat i llealtat; jo hi caminaré per les vies de la ciutat entremitg de la gentada i al passar per davant de l'Assamblea, sense dubte ni restriccions (sense ni la més lleu reserva mental, la meua vida tota aimanta de Catalunya, de la meua Patria, i aimanta de tots els els amors socials i de totes les lleialtats polítiques se'n anirà a la magna reunió i com la de tots els catalans hi deixarà el seu batec patriòtic.

Mes ara abans de anar-hi jo no puc impedir que records de la meua vida passada acudeixin a la meua consciència i m'obliguin a parlar llealment. Jo'm recordo de la Solidaritat Catalana, d'aquell grandios instant patriòtic del nostre poble, que per inspiració política i no per realitat, se'l qualificà d'al·lucinant; jo'm recordo d'una altra magna assamblea, que volgué ésser representativa de Catalunya celebrada a l'Orfeó Català. Aqueixos records m'enguenen, car tant en la Solidaritat com en l'assamblea de l'Orfeó, se remogué a Catalunya, se prengué que s'al·lucinat patriòticament, amb fermesa i dignitat, com cal a tots els actes col·lectius dels pobles. Catalunya, respongué abastament i després no passa altra que haver-se aprofitat per a fins polítics partidistes, la generositat patriòtica amb que s'entregà el nostre poble. Tinc per gran honor de la meua vida l'haver protestat a temps del tort que's feu a Catalunya. Ara no mes esmento els fets passats per a que ens serveixin a tots d'ensenyança: als uns, als que siguin responsables, per a que remordiments i escrupol els guin ara per vicarans de absoluta lleialtat; als altres, als que han sigut prou generosos, per a oblidar totes les culpes i no exigir responsabilitats, entregant-se cada cop que se'ls cuida, per a que si els fets que esdevindran ho exigeixen, i la Patria no ho vulgui, compleixin el llur deure de catalans, residenciant als que mal tin del patriotisme del poble de Catalunya.

Que l'Assamblea, que's seus acords, que l'acció que després es realitzi, sia lo que mana el poble de Catalunya escampat a rreu per tots els indrets del terra i qual representació veritable assumirà la generació que passant per les vies de la ciutat nostra farà acte de presència davant de l'Assamblea com dient: Nosaltres som Catalunya, complim el vostre començ i el nostre manament! És la tercera vegada que'ns redreçem per la Patria i acudim a la vostra crida oblidant ordes i decepcions sofertes! No'ns hi sabriem avenir a nous desenganys! Tingueu-ho ben present!

Jo hi assistiré amb tota llealtat i amb tot entusiasme a la manifestació, ja ho he dit. És del cor estant que parlo i el cor meu ja mai ha mancat a la veritat, mes no'm la res dir, que si aquesta tercera vegada que's remou el patriotisme de Catalunya passés com ja ha succeït, que fos alienent no és a objectius partidistes, jo no parlaré de dir al poble nostre, que ja n'hi ha prou de ésser tan generosament oblidat, que al tercer desengany cal que s'exerceixi justícia.

D. MARTÍ i JULIA.

La voluntat de Catalunya

Tot fa creure que la data d'avui serà memorable en l'història de Catalunya. El mateix esperit patriòtic que va engendrar la Solidaritat Catalana acoblarà novament, en perfecte acord a tots els representants de Catalunya, qualsevol que siguin les diferències de pensar i servir en matèries religioses, polítiques i socials.

Per sobre de tot ens sentirem catalans. L'unitat material i espiritual de Catalunya ressorgirà ben visible en l'antic Palau de la Generalitat. Tots units, tots germans, demanarem al Parlament espanyol que la voluntat de Catalunya siga llei.

Davant de la Mancomunitat, no sols hem ofegat els catalans les inevitables divisions partidistes, sinó que hem aconseguit desvaixar tota mena de rezel i de gelosies entre províncies i comarques. No és Barcelona qui vol la Mancomunitat, és tot Catalunya. Les perllidies i males arts del caciquisme volent suposar antagonismes entre la capital i de les demés ciutats, viles i pobles de la nostra terra, res poden davant de la realitat.

No hi ha ni pot haver-hi interessos contraposats. Barcelona no és una capital burocràtica; és un centre natural; i la seva prosperitat, cultura i riquesa estan íntimament i necessàriament lligades i compenetrades amb les de tot Catalunya.

N'Enric Prat de la Riba, President de la Diputació de Barcelona.

Lluny de representar la Mancomunitat l'absorció per Barcelona de la vida catalana, ha de servir i servirà per a que la força econòmica i la potència intel·lectual aquí concentrada s'extengui, com és de justícia, per tots els indrets, millorant amb obres públiques i amb institucions de cultura i de beneficència la situació de moltes comarques fins avui oblidades i postergades.

La Mancomunitat serà una lleialtat més; la que tindrem els catalans d'exercir dins de casa nostra una sèrie d'importantes funcions administratives actualment monopolitzades o intervengudes pel centralisme, i en les que podrem infiltrar el nostre esperit i els nostres ideals de renovació i d'avenç.

Si es vota la llei de Mancomunitats i llealment se'ns concedeixen després les delegacions que regula, quedarà jurídicament reconstruïda la personalitat de Catalunya, tindrem una Assamblea, veritable Parlament Català, encara que reduït a lo administratiu; i podrà iniciar-se una acció positiva i fe-

En Josep Mestres, President de la Diputació de Tarragona.

conda, que seguida amb fermesa i perseverança pot conduir-nos a conquerir la plena autonomia política, sense ferir ni ofendre en lo més mínim a les demés regions espanyoles, que podran utilitzar també les Mancomunitats com efiga instrument de regeneració.

Serán una vegada més, burlades les nostres esperances? Podrán més les tossuderies, rivalitats i personalismes de la xorca política madrilenya que l'unanimitat serena i conscient de tot un poble? Continuarà la política suicida i anti-liberal dels que s'anomenen liberals monàrquics?

La Mancomunitat, hem dit, és obra de lleialtat; però també és obra de transacció, de concòrdia, de pau. És realment el xamfús suau per a resoldre gradualment, amb pau i harmonia, el problema de Catalunya. Dificultat s'entrabancarà aquesta obra, essencialment governamental i pacificadora, el partit conservador, la gent que per antonomàsia vol ésser gent de pau i d'ordre?

Poc tardarem en saber-ho. Com diuen molt bé els presidents de les quatre Diputacions, l'hora de la Mancomunitat és aquesta. O ara o mai.

Catalunya desitja, vol, ofereix la pau. Si es rebutja i altre cop se'ns declara la guerra, caiguin les conseqüències sobre'l règim vigent i sobre'ls partits i oligarques que'l sostenen i l'exploiten.

Vencedors i vençuts, no podem els catalans regular; ni considerarem com a definitiva la victòria, ni serà tampoc durader el defalliment que pugui causar-nos la derrota. Com més resistència trobin els nostres ideals, més fé, més brau i més constància hem de posar en la lluita.

ALBERT BASTARDAS.

Amunt els cors

Deu sab que jo vaig ésser el col·laborador més eficaç dels que treballaren en les darreres eleccions provincials per a evitar el meu retorn a la Diputació. Raons d'indole particularíssima em feien desitjar el retir a la vida íntima de família.

Però hagi de confessar llealment que en aquests instants sento certa recança de no poder-me assegurar entre'ls membres de l'Assamblea reivindicadora de l'Unitat de Catalunya.

Clar és que la circumstància d'haver cooperat des d'un principi al Projecte votat per

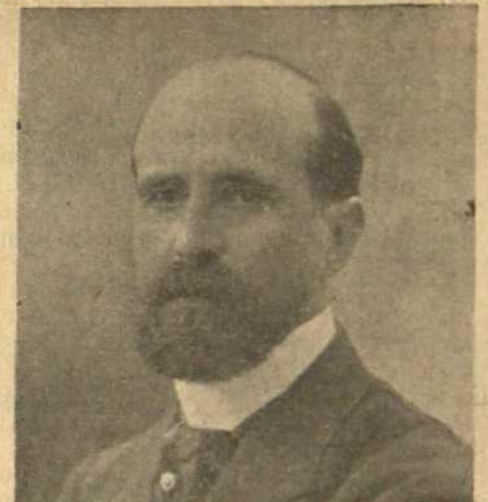

En Josep M. España, President de la Diputació de Lleida.

les Diputacions influeix sobre'l meu esperit; si bé cal declarar sincerament que ni em considero l'iniciador del referit Projecte. Vull dir que les meves proposicions de gener de 1910 i de maig de 1911 es referien a la Diputació General de Catalunya amb plena Autonomia, i que l'acord sobre les Mancomunitats fou el fruit d'una transacció entre la meua segona proposició i una altra presentada posteriorment per altres companys de la Diputació barcelonina.

Ara quan poguem considerar ja fracassada la referida transacció (que poca cosa hi deu mancar), i en virtut de les hermoses declaracions de la «Convocatoria» d'aques a Assamblea, es decideixin les nostres Diputacions a plenificar davant del Poder Central el problema del nostre dret a reconstruir la gloriosa Generalitat de Catalunya a les hores si que podrà considerar-se la tasca a fer com la conseqüència natural i lògica de la meua humil iniciativa.

Però, sia com vulla, lo cert és que l'intervenció anguda des d'un principi en el pla

N'Agustí Riera, President de la Diputació de Girona.

de la Mancomunitat em suggereix a aynor l'honor de poguer-me comptar entre'ls Assambleístes d'avui. En tant és així que, trobant-me fa alguns dies en el Palau de la Diputació de Barcelona per una junta del Patronat de l'Escola Superior d'Agricultura, vaig tenir l'honorosament de dir-li al senyor President de la Diputació: — És sent, com és, purament convencional la formació d'eixa Assamblea i no seria just que hi convoqués a tots els que foren de la Comissió Pontent del Projecte de Mancomunitat, malgrat alguns haguem deixat de pertanyer a les Corporacions que'ns hi du-gueren? —; angüna pregunta acollida pel senyor Prat de la Riba amb aquell indefinible somris que li és característic.

Més, ¿qué hi fa? Si no puc assegurar-me entre'ls de dalt, de bon grat em confondre amb els de baix, amb els meus; me'n aniré amb el bon poble i procuraré entre ell fer complir la prudent disposició de que no's canin en la Manifestació pública «Els Segadors» ni es cridi «Visca Catalunya» Ara tal que ja s'entenen els bons minyons; deixem per a ells les estridències.

Per lo demés, a dalt o a baix mon cor ha egrat avui fortament per Catalunya. ¿De què me'n preocupa? La puresa del meu entusiasme al fer vot per a que de l'Assamblea en surti l'unitat espiritual del nostre poble davant de sos enemics?

Així que el ull enlaire, ge mans os de la Patria, cercant-hi l'esperança d'un bel avenir de dignitat i llibertat catalanes; i baix, baix, amb veu que sentim sols no als nostres metxes (per a no rompre la sabia consigna) diguem amb fervor:

«Visca l'Assamblea pro Mancomunitat com quies»

a germen de la futura Diputació General de Catalunya!

¡Llorar a son il·lustre President, N'Enric Prat de la Riba, l'autor insigne de la «Convocatoria» i de l'expressiva «Convocatoria» de l'Assamblea!

M. BOLGUERA I DURAN

24 octubre 1913.

Carrera d'obstacles

No hi ha a Espanya una sola llei, sinó a ésser llei, si s'hagués tingut amb tota la meitat de la meitat de les exigències, caucions i dill'orles de nova revisió i no que els homes de Madrid han anat votant al pas de la Mancomunitat Catalana ENRIC DE LA RIBA

La manca d'espai ens priva de publicar en aquest número diversos treballs i ficles que ja teniem compost.

Els publicarem demà.

ECOS

ELL VELL romeu de l'Unitat Catalana que anares per tot Catalunya, cantant i escoltant la Bona Nova; tu sol que passes els dies movent el cap desoladament, contemplant com de l'anyal formidable i desafador tothom se'n pedretes; tu, bon minyó, que malgrat àmar totes les fés, parles amb pesantisme a la de les coses catalanistes; tu, poeta, periodista, orador, actor, discurs conat a Catalunya, que tens sempre paraula de desencant, ¿no sentiu en les nes sang de primavera i que al cor que hi canta al·leluia? Fins en el col·lectiu reflexen les quatre barres. Tot Catalunya se sent avui Catalunya, i res més. Fins que en ella no creuen, per primera vegada, el silenci del respecte. El miracle ha florit per segona volta, quan l'indolitat rondinava. És el dia de les reconquacions que consola de totes les amargures i de tots els defalliments. Un any que havia lluitat a París per la glòria i per la pa de cada dia, ens deia: «Després de totes les misèries, després de totes les magrèsses, i fins de totes les desesperacions, arriba un dia en que un triomf o un gran confort a aquell dia blau, val per tots dies foscos». Així avui. Així aquesta hora que reclinem el cap sobre la pedra blava.

Es clar que no tothom té una percepció de la Mancomunitat, i que no tenen amor; més, ¿que hi fan aquestes norancies si són vitals, si escampen fe i entusiasme? La Mancomunitat és mot d'ordre i la finalitat, empró ens mou per Catalunya i no'ns empeny l'estimació una organització administrativa, sino que's renoa, aquest entusiasme que bora als catalans, aquestes multituds en marxa, aquesta bandera catalana que no xarà avui redreçar-se cap altra banda.

Som arribats, com uns Moisés, amb el nostre poble, a aquell punt des d'on se'n va terra promessa. Terra promessa, se'm va avant o cap enrera. O am o mai O triomf, el primer triomf, o la guerra, poden, doncs, fer cantar el cor, tel·leu meu de l'Unitat Catalana, salut de tot solat, bon minyó de les joies, poeta, periodista, orador, actor, discurs desencantats.

EN LES cantonades bandes catalanes: les botigues, bandera catalana; en kioscos, bandera catalana; i en totes les m el m'lió de fulles barrades, convocada la manifestació, repartides per totes les per totes les cases, des d'auros, des d'imperis dels tramvies, per colles d'edants, d'obres, de dependents de Comerç.

Hein recordat les paraules de Roger Lluria: «fins els peixos de la mar porten les quatre barres». Cap home a la ciutat, portar les quatre barres.

— 11 — Reformistes i lliberals

Ciutadanes

Quan escrivim això, lector, pensem en el dia de demà que per a tu és avui; divendres, 24 d'Octubre, data famosa de la primera Assemblea de la nova Generalitat Catalana. I ens diem:

Ah! com n'estarà cofota i plena d'urc la nostra mai prou estimada Barcelona, de rebre en son si als representants de les altres ciutats germanes, de Tarragona i Lleida, de Girona i Reus, de Sabadell, de Tarrassa, de Tàrraga, de Balaguer, de Vilanova i Vilafraça, de Mataró i de les de l'Empordà, riques en diner i en ideals de llibertat; de totes les viles i pobles on català se parla, i a Catalunya s'estima i en pro d'ella s'esmercen cabals, energies i amor. Amor sobre tot, amor a aquesta Catalunya esquarterada que ens té robat el cor des de fa tant anys.

Tanquem els ulls i ja veiem demà els estats del reditu Palau, curull de representants de tots els indrets de la nostra terra. En els ulls de tots llueix una flama d'entusiasme; en els uns foc abrasador, fen els altres brasa, en els menys guspira. Res hi fa. Al trobar-se tots junts l'entusiasme se farà amo; posar els ulls dels senyors de la guspira esdevindrà com aixa de vent, com manat de teies i flamades.

Nosaltres veiem tremolosos d'emoció i d'alegria a aquells qui varen proposar les Mancomunitats i nosaltres veiem anhelants apretant-se el pit, per a aturar el cor, als qui han treballat dies i dies per a assolir l'aprovació del projecte; nosaltres veiem pal·lid, i al veure'l el saludem amb tots els respectes que's mereix, al nostre adversari polític en tantes i tantes coses, a l'extim patriu don Enric Prat de la Riba.

Deixem-los que unànimement expressin altra volta la ferma voluntat de Catalunya.

Ja som a la plaça de Sant Jaume. Cent, dos cents, tres cents, qui sab quants estandarits i pendons, banderes i senyeres llencen al vent les seves sedes brodades i han lluit al sol les llances i les falcs, les creus i els triangles que porten al remat.

—Jo soc vinguda de Vic, diu l'una; allí es creu en Catalunya com en don Jaume i en Deu Nostre Senyor.

—Jo arribo de Figueres, i allí volem les Mancomunitats com volem la Federal; allí estíem a Catalunya com a la Llibertat i a En Pl, que ja és estimar!

—Soc de Lleida, de la Lleida oblidada; allarguem els braços envers vosaltres, germanes; no sabem el cabal de catalanitat i de riqueses que hi han en nostres planes i muntanyes. El Segre és el gran riu de Catalunya, és en les nostres terres on els Pirineus s'aixequen més alts més alius.

—Som de Tarragona i Reus, les poderoses ciutats; forta la una pel respecte que dona un passat gloriós i l'esperança de renaixement; esplèndida (renaix una nació i com no, una ciutat?); forta l'altra en la seva joventut, portant al front els poms dels seus grans homes.

—Som de les ciutats breçades per la nostra mar blava.

—Som les viles voltades per les vinyes que donen el vi vermell com la sang.

—Som de casa, fan les altres; som de casa vostra i nostra, sota dels nostres plects treballava, pensava, cantava Barcelona, enhaurat el jorn d'avui; sota el plec de totes, pensa i treballa Catalunya.

Deixem l'encís de les banderes i ubriquem-nos deambulant pels carrers, tots els plens de domagons i banderes barrades; salutem a les delegacions foranes, tornem a la plaça de Sant Jaume i anem a dinar adolorats, empassant-nos les viandes sense mastegar.

I a la manifestació! Tanquem els ulls, altra volta. El record inesborrable d'aquell Maig històric ve a nosaltres.

La plaça de Catalunya serà plena, les Rambles sobreixint, el carrer d'En Ferrán intransitable. Després la plaça de Sant Jaume bullirà. I quan el diputat encarregat de fer-ho, hagi llegit les conclusions de l'Assemblea, un gran crit sortirà de milers i milers de gòles, un crit que s'estremirà a tot Catalunya, i que passarà rius i seralades arribarà a Madrid.

—O ara o mai!

Nosaltres, atenent les indicacions de la

Comissió organitzadora, no cantarem per fora, però per dins, ah! per dins ningú podrà evitar que l'himne nostre ens faci bategar el cor.

«Catalunya triomfant tornarà a ser rica i plena.»

Avui matí, al llevar-nos, lo brimer que farem serà deixondir a la gent cridant, de foll:

Visca Catalunya!

M. REI.

Informació Instruccions per als manifestants

Heus aquí els llocs en que deuen situar-se els manifestants, agrupats per partits o societats:

Guarda municipal, penó de la ciutat, Ajuntaments i Comissió organitzadora, Plaça de Catalunya, al costat de l'estació de Sarrià.

Lliga Regionalista i societats adherides, carrer de Vergara, junt a la Plaça de Catalunya.

Unió Federal Nacionalista Republicana, Plaça de Catalunya, pas lateral, enfront del carrer de Vergara.

Unió Catalanista, Rambla de Catalunya, entre Plaça i Corte.

Comarques de Barcelona, Granvia, entre Rambla i Passeig, pas lateral de la dreta de cara a aquest darrer.

Comarques de Girona, Tarragona i Lleida, pas lateral de l'esquerra de la Granvia, entre Rambla i Passeig.

Integristes i Defensa Social, al peu del monument d'En Güell.

Econòmiques, artístiques, agrícoles industrials i literàries, al peu del monument d'En Güell, en la part de dalt.

Tradicionalistes, Granvia, entre Rambla i Balmes, pas de l'esquerra.

Gremis, Granvia, encreuament amb Balmes.

Reformistes i liberals monàrquics, Granvia, entre Rambla i Balmes.

Centre Autonomista de Dependents, Granvia, entre Balmes i Universitat.

Estudiants, enfront de l'Universitat.

EL DIA D'AVUI

Els actes de l'Assemblea seguiràn l'ordre del següent programa:

A les deu del matí primera sessió. El president de la Diputació de Barcelona, don Enric Prat de la Riba, pronunciarà un discurs de salutació als assembleístes, contestant-li els presidents de les Diputacions de Girona, Tarragona i Lleida, senyors Riera, Mestres i España.

Els delegats de cada una de les agrupacions polítiques que tenen representació en les Diputacions provincials pronunciaràn discursos encaminats a glossar la significació de l'acte. Se nomenarà després la comissió encarregada de redactar els acords de l'Assemblea, aixecant-se desseguida la sessió.

A la una de la tarde banquet en honor dels assembleístes, ofert per l'Ajuntament d'aquesta ciutat. Es celebrarà en el Saló de Cent. L'alcalde pronunciarà unes quantes paraules saludant als assembleístes i obrint el banquet. No hi haurà més brindis que'l de l'alcalde.

A les quatre de la tarde segona sessió de l'Assemblea. La comissió encarregada de la redacció dels acords donarà lectura dels mateixos i es procedirà a la seva aprovació, aporant-los alguns dels assembleístes. Aprovats els acords es llegiran des dels balcons de la Diputació que donen a la plaça de Sant Jaume, i es comunicaran també als parlamentaris reunits en altre saló. Després de les declaracions de aquesos darrers, que faràn els representants dels diferents grups en vista dels acords adoptats per l'Assemblea, s'aixecarà la sessió.

A les nou de la nit concert de gala per l'Orfeó Català, en el Palau de la Música Catalana, organitzat per la Diputació de Barcelona en obsequi dels assembleístes forans.

LES DONES CATALANES

Una bella demostració de l'interès que prenen les nostres dones per la causa catalana, és el missatge entusiasta que han enviat les dones de Pineda.

El firmen una cinquantena de bones patriotes que són un exemple a seguir per totes les catalanes.

ARRIBADA

Avui a dos quarts de deu arribaràn de Tarragona, pel Baixador del Passeig de Gràcia, les comissions de l'Orfeó Tarragonès i de l'Unió Nacionalista Republicana de Tarragona, amb ses respectives banderes.

ELS MISSATGES

Havent anunciat moltes entitats son propòsit d'entregar els missatges de felicitació als presidents de les Diputacions durant l'Assemblea, es fa públic, que per a evitar tota confusió, seràn rebudes les Comissions en el vestíbul del Palau de la Generalitat per una Comissió de diputats de les Diputacions catalanes.

VOTS DE CALITAT

La Cambra de Comerç ha enviat un telegrama al comte de Romanones demanant-li l'aprovació del pressupost de Mancomunitats.

El comte ha contestat amb un altre telegrama, referent als seus propòsits d'aprovació del projecte.

La Junta Directiva de la Lliga de Defensa Industrial i Comercial tenint en compte la importància que ha de revestir l'Assemblea de les Mancomunitats, acordà adherir-se oficialment a la mateixa, per medi d'atenta comunicació dirigida al senyor President de aquesta Diputació Provincial, per entendre que'l Projecte pendent d'aprovació senyala una sana orientació i d'anovar-se ha de contribuir eficaçment al foment i desenvolupament de les regions que oportunament ho adoptin.

LA CAMBRA INDUSTRIAL

La Cambra Industrial de Barcelona ha pregat a tots sos membres el tancament dels despatxos de 2 a 6 de la tarde del dia d'avui amb objecte de que'l personal dels mateixos puguin assistir a la manifestació per a obtenir l'immediata aprovació del projecte de llei de Mancomunitats, quedant amb el mateix objecte i a les esmentades hores tancades les oficines de dita Entitat.

ESTUDIANTS I EIVOREYES

REPARTINT FULLES

Durant tot el dia d'ahir nombrosos grups de simpàtics estudiants de diferents Facultats i Escoles especials s'encarregaren de repartir milers i milers de fulles convidant a assistir a la manifestació de avui.

Alguns automòbils corrien ahir a la tarde pels barris extrems amb el mateix objecte, un d'ells, amb quatre hermosíssimes senyoretes que sortiren amb 40.000 fulles cap a les populoses barriades de Sans, Hortafranca, Poble Sec, etc., etc.

L'entusiasme que's joves i distingits reparadors tenien era comunicar amb es seves paraules a aquelles grans i obres barriades que, sens dubte, donaràn un gran contingut a la manifestació.

NOMES DEU APLAUDIR-S

Els presidents de les Diputacions catalanes estimen vivament la solidarització unànim de tota l'opinió catalana amb la finalitat de l'Assemblea que han convocat i tant als manifestants, com als comerciants que's proposen tancar ses botigues, com als veïns de la plaça de Sant Jaume que guardaran les banderes, emblema de l'entusiasme popular, repetixen amb sa grautut l'advertència de que s'abstinguin en els actes públics i de conjunt, de crits i cants limitant-se a exterioritzar per medi d'aplaudiments son entusiasme.

INVOLUNTARI D'ESCUT

En les crides que s'han fixat pels carrers i en les fulles que's reparteixen, s'ha deixat de consignar la firma del delegat de les Joventuts reformistes, per involuntari descuit, que nosaltres subsanem.

LES DIPUTACIONS CATALANES

Els Presidents de les Diputacions Catalanes agraeixen vivament la solidarització unànim de tota l'opinió catalana amb la finalitat de l'Assemblea que han convocat i tant als manifestants com als comerciants que's proposen tancar les seves botigues com als veïns de la Plaça de Sant Jaume que guardaran les banderes, símbol de l'entusiasme popular, repetixen amb la seva grautut l'advertència de que s'abstinguin en els actes públics i de conjunt de crits i cants limitant-se a exterioritzar per medi d'aplaudiments el seu entusiasme.

Donada la limitació de temps de que disposa l'Assemblea per a realitzar els seus treballs, es recomana a quants prenguin part en les deliberacions que no donguin una extensió extraordinària als seus discursos.

EL PALAU DE LA GENERALITAT I L'AJUNTAMENT, ENGALANATS

Durant tot el dia d'ahir es treballà acurament en el Palau de la Generalitat per a ultimar els detalls d'ornamentació amb motiu de l'Assemblea de demà.

En la fatxada ha sigut muntada tota l'esplèndida enllumenació dels dies de gran gala, junt amb l'escut de Catalunya.

L'entrada s'efectuarà per la porta principal de la plaça de Sant Jaume, pujant al Saló de Sant Jordi per la cèlebre escala gòtica i galeria superior del pati.

En el Saló de Sant Jordi presenta magnífic aspecte, havent dirigit els treballs l'arquitecte provincial senyor Bori.

Al fons hi ha la tribuna de la presidència, sota un docer que cobrint l'escut de Catalunya vèiat de garlandes de llorer.

Les parets estan cubertes de vellut vermell, així com les columnes, i grans plantes naturals estan distribuïdes per tot el Saló, galeria i escala gòtiques.

Del sostre pengen grans banderes catalanes i nombrosos i potents focus elèctrics, completant l'enllumenat grans canalobres de llum elèctrica.

En la nau central hi ha els escons dels diputats, la taula de secretaris i les dels periodistes, i en les naus laterals els demés assistents.

En conjunt ofeix el Saló un hermosíssim aspecte de grandiositat.

Ah! a la tarde es treballava activament per a adornar convenientment i amb ingenuïtat esplèndida el Saló de Cent de les Cases Consistorials, amb motiu del banquet que's celebrarà a l'una de la tarde d'avui.

També es treballava en instal·lar l'enllumenat de la fatxada i els tapiços de gala.

LA CUTAT I FESTA

Són moltes les persones i entitats que han iniciat l'adorno de sos balcons durant tot el dia d'avui.

Segurament presentarà la ciutat un espectacle sorprenent, al qual han de contribuir tots els amants de Catalunya.

El medi de contribuir a l'hermosíssim espectacle és ben fàcil.

Poseu tots domagons en vostres balcons i els que puguen poseu banderes. Penseu que amb una petita molestia contribuïreu al major ben ésser del dia de demà presentant nostres carrers l'abigarrat i hermos còl·lectiu de les grans festes populars.

LES TARGETES POSTALS

Ah! comencem a rebre's en la Diputació Provincial de Barcelona les targetes, editades per la Societat Catalana d'Edicions s'adrecen a l'Assemblea que avui s'aplega en el Palau de la Generalitat. Les rebudes pugen a molts centenars.

Però, a jutjar per les grosses edicions agotades ahir, el nombre de targetes que avui se rebren a la Diputació serà enorme. Ademes són molts els ciutadans que's proposen dur-les personalment al casal de la Generalitat.

També són en gran nombre les targetes que, en salutació patriòtica, s'han enviat a persones de fora de Catalunya.

CONCERT

L'Administració del Palau de la Música Catalana, recorda que com de costum sols se despatxaran les entrades generals pel Concert de gala que tindrà lloc avui, al vespre, en les taquilles del Palau des de les deu del matí. Les localitats que quedin també sols se despatxaran en les mateixes taquilles.

A fi d'evitar les aglomeracions de caruatges a l'hora de començar el concert aquests entraran al vestíbul del Palau pel carrer Alt de Sant Pere (placeta de Sant Francisco).

Sessió de l'Ajuntament

A tres quarts de sis comença la sessió de segona convocatoria corresponent a la present setmana. La presidex el senyor Miró. L'acta de l'anterior és aprovada.

Ordre del dia

Despatx ordinar

Queden damunt la taula fins que hag passat el període electoral, tots els dictaments que's refereixen a personal.

S'aproven diversos dictaments d'escass importància, havent-hi entre ells el que proposa l'aprovació de les bases per a concurs d'instal·lació de cambres frigorífiques en els Mercats de la ciutat.

També s'aprova el que cedeix el Palau de Belles Arts per al Congrés Espanyol

Obriu els ulls delicats de l'ESTOMEC o del VENTRE i observeu els meravellosos efectes del

CALDO DE CEREALS "VIGOR"

del doctor Falp poderós aliment de ràpida fàcil i digestió

tió — El Col·legi de Metges, considera el Malt "VIGOR" superior a sos similars.

de Geografia Comercial i Mercantil; consignar 3.000 pessetes per a obsequiar als congressistes i designar com a tals, en nom de l'Ajuntament als senyors Rius, Vallès i Juncal.

Altra que demana que com resultat de l'acord pres permetent l'introducció de carns congelades a l'Argentina, no's permeti vendre carns d'aquestes, junt amb carns fresques.

Quan se posa a discussió el dictamen proposant la municipalització del servei de pompes fúnebres, el senyor Juncal, en nom de la Ponència, manifesta que tenint aquesta un alt interès en quel·l dictamen se discuteixi ampliament, demana que quedi sobre la taula amb caràcter preferent per a la sessió vinent, puix ha arribat a son coneixement, que els regidors desitgen acabar aviat aquesta sessió per a assistir als diversos actes organitzats en honor dels diputats provincials i regidors catalans que amb motiu de l'Assamblea del dia 24, han arribat a Barcelona.

Proposicions

Las Mancomunitats

Se presenta la següent proposició:

«L'Ajuntament de la ciutat de Barcelona, que és de tot temps considerada cap i casal de Catalunya, no podria, sense mancar a un primordial dever ineludible, mostrar-se indiferent, entre'l clam unànim de la patria, davant un problema com el que encloï el Projecte de Mancomunitats, que tant fonamentalment afecta a l'esperit i al benestar i a la prosperitat del nostre poble. Per xò els regidors que suscriuen tenen l'alt honor de presentar al Consistori la següent proposició:

I. Se declara urgent.

II. L'Ajuntament de Barcelona s'adhereix a la magna Assamblea de les Diputacions Catalanes que, amb assistència dels Representants a Corts, de la nostra terra, ha de tenir lloc demà, dia 24 del mes que som, en la Sala de Sant Jordi del Palau de la Diputació de Barcelona.

III. Abd mateix l'Ajuntament de Barcelona ofereix a la Representació General de Catalunya, la seva cooperació i el seu esforç per a aconseguir del Govern i del Parlament Espanyols la més ràpida aprovació del projecte de Mancomunitats.

IV. L'Ajuntament de Barcelona assistirà en corporació, bandera alçada, a la manifestació que, a les 18 hores de l'esmentat dia 24, anirà de la Plaça de Catalunya a la de Sant Jaume, per a retre homenatge als Representants populars reunits, i pujarà al Palau de la Diputació a fer solemne entrega, al senyor President de l'Assamblea, d'una copia dels presents acords.

V. Els precedents acords seràn trasmesos pel senyor Alcalde al senyor President del Consell de Ministres, fent-li arribar que l'Ajuntament de Barcelona té per urgentíssima l'aprovació del Projecte de Mancomunitats, aspiració unànim de Catalunya i primer pas en ferm en el camí de la regeneració de la vida local espanyola.

Casa de la Ciutat, 23 octubre de 1913.
—R. d'Abadal, J. Lluhi i Rissech, J. Serdà, E. Ricart.

Es aprovada per unanimitat.

Mocions

Les obrers del paral·lel

El senyor Figueras demana a la presència que's suspenguin les obres que una companyia d'Electricitat realitza al Paral·lel, ja que no hi permetis penjar-les.

Se promou un lleuger debat i el president promet ocupar-se'n.

Els bomers

Se promou un brevíssim debat i s'aprova el projecte de reforma del reglament de bombers, amb una esmena que diu que no's podrà fer cap nomenament fins pasat el període electoral.

Fi

A petició del senyor Rosés, i després d'haver-s'hi oposat el senyor Domènech, s'aixeca la sessió a dos quarts de vuit del vespre.

INFORMACIO DE BARCELONA

—AVIS ALS SENYORS ARQUITECTES, ENGINYERS I PROPIETARIS.

—La Societat anònima «Construcciones y Pavimentos», per a evitar falses interpretacions, ha de significar que si bé realitza amb notable èxit construccions de formigó armat, no ha exclut ni pensa deixar abandonats els sistemes constructius coneguts i per tant continua executant obres amb viguetes, revoltons, etc., atemperant-se sempre al sistema constructiu i als desitjos dels senyors facultatius i propietaris.

En el Consell Provincial de Foment s'hi han rebut de la Junta del Patronat d'Enginyers i Obrers pensionats les credencials dels obrers proposats pel mateix, per a perfeccionar llurs coneixements professionals a l'estranger, durant el vinent bienni de 1914-15, a favor dels senyors don Josep Pujadas, don Josep Pifarré, don Lluís Mestres Cabanes, don Francesc Ripoll, don Joan Miquel Garriga, don Pere Joan Smith, don Manuel Pujol i don Josep Bracons.

D'aquests obrers, els quatre primers es posaràn a les immediates ordres del senyor Inspector de la Junta per a seguir en aquesta capital el curs preparatori de tres mesos, abans de sortir cap a l'estranger, i els demés esperaran l'ordre de crida que serà tant aviat com els primers hagin realitzat els estudis i pràctiques de l'expressat curs.

—CAMISERIA SANS, BOQUERIA, 32. Especialitat en camises a mida.

Entre les moltes adhesions i felicitacions que de diverses personalitats i corporacions està rebent aquest dies el Comité Executiu de l'Exposició Internacional d'Indústries Elèctriques d'aquesta ciutat, deu consignar-se una lletra del President del Consell de Ministres, oferint al Comité la seva entusiasta felicitació per l'idea i el seu més decidit apoi a fi de que pugui realitzar-se amb el major esplendor possible tant magna obra.

—Fumeu paper CLAC. Es car, però bñ.

En la darrera assamblea convocada per la Unió Gremial, amb motiu de la propo-

Exposició d'Indústries Elèctriques concorregueren al Pabelló Regi del Pare els gremis de Sans i Gràcia. La concurrència fou molt nombrosa, la qual estava ja capacitada de l'objecte de la reunió.

El senyor Pich els hi explicà ampliament l'estat en que's trobaven els treballs de preparació del Gran Certamen Internacional Elèctric, i després els hi pregà que estudiessin la forma de contribuir a l'èxit del mateix, moral i materialment.

Hi hagué parers unànims en contribuir cada industrial a la mida de les seves forces, sumant-se a l'emissió privada de bonos de l'Exposició, oferta per gremis i a realitzar la propaganda medi dels segells que emetrà el Comité.

S'aixecà la sessió promouent els gremis a acordar immediatament els extrems pertinents a l'Exposició.

—TINTES SESORHELOS per a copiar donen bones còpies i permanents.

En la darrera sessió celebrada per la Junta del Port, presidida accidentalment per don Josep Gassó i Martí, foren aprovats els comptes corresponents al passat mes d'agost, i entre altres assumptes de menys interès, es tractà del concurs celebrat per a l'adquisició de carbó mineral amb desit als distints serveis a càrrec de l'esmentada Junta, essent adjudicat el subministre a don Joan Bta. Borés.

—Piperazina Dr. Grau. El millor dissolvent de l'àcid úric.

Amb objecte de facilitar l'assistència a les fires i festes que tindràn lloc a Girona durant els dies del 29 de l'actual al 5 de novembre vinent, la Companyia dels ferrocarrils de M. S. A., ha acordat establir preus reduïts, des de varies estacions de la Xarxa Catalana a la de Girona i regrés.

L'expedició dels referits bitllets tindrà lloc en els dies del 27 del present mes fins al 5 inclusiu, de novembre vinent, servint per a retornar des del 29 del corrent al 7 inclusiu del propi mes de novembre.

Ensença, i a fi de facilitar l'assistència a Barcelona amb ocasió de la Festivitat de Tots Sants, la mateixa companyia ha acordat establir un servei especial de viatgers amb bitllets d'anada i tornada de segona i tercera classes, a preus reduïts, des de diverses estacions a la de Barcelona i tornada. L'expedició dels esmentats bitllets tindrà lloc en els dies 30 i 31 del present mes i primer de novembre vinent, servint per a retornar durant els dies 1, 2, 3 i 4 del segon dels esmentats mesos.

DARRERA HORA

El banquet als nostres representants

Avit tingué lloc el banquet amb que la Junta Municipal obsequià als representants a Corts i diputats provincials del nostre partit.

L'acte resultà un èxit, lo mateix pel nombre d'assistents, com per la representació dels gasteixos. Els diputats a Corts de la nostra agrupació eren tots presents; també hi eren els diputats provincials; molts regidors de tot Catalunya i nombrosos representants de pobles i centres de ciutat.

El poc espai de que podem disposar avui ens priva de poguer ressenyar la festa amb tota l'amplitud que's mereix. Basti dir que els començals eren en número de uns 150 i, que brindaren els senyors Layret i Mestres, president de la Diputació de Tarragona.

L'acte s'acabà prop les dotze de la nit.

De Figueres

Un alcalde anticatalà

Mentre Catalunya festejarà dignament la diada de l'Assamblea de Mancomunitats, Figueres federal estarà allunyada de la patriòtica festa, per l'incalificable conducta d'En Gregori Santaló, que indegudament ocupà l'càrrec d'alcalde.

En la sessió municipal del dia 15, l'Ajuntament acordà a proposta del regidor senyor Ramis, fer onejar la bandera de Catalunya als balcons de les Cases Consistorials. Remarqui's que l'acord va pendre's per unanimitat amb el vot d'En Santaló inclòs. Aquest pobre ciutadà per a congraciarse amb el governador, digué que no onejaria la bandera catalana.

Avui, vigília de l'Assamblea, En Santaló que usurpa el càrrec de conseller disfressat de nacionalista republicà, ha sospesat l'acord, esperant la vigília perquè no hi hagi temps de fer-li esmenar la grollera alcaldada. El poble figuerenc està indignat i avorronit de tenir dintre la ciutat una mena d'home com En Santaló.

Que'l després de la gent honrada caigui damunt en vergonyosa gesta sobre l'alcalde anticatalà de Figueres.

Informació telegràfica

Madrid 23 de 9 matí a 12 nit

Denúncia

El número d'«El Universo», corresponent al primer de l'actual, ha sigut denunciat per un article titulat «La anarquia en Portugal», que'l fiscal ha estimat calumnios i injuriós.

Mort d'un canonge

En l'interior del cotxe-lit del correu de Caràgena va morir ahir repentinament, moments abans de sortir del tren, el canonge de la Catedral de Murcia, don Raon Fernández Fuero.

Acabava d'entrar en el vagó, estava despenjant-se dels seus amics, quan ha tingut un colapso i ha mort.

El meigs de la companyia va comprovar la mort, estant el correu sospès. Es va donar avis al juiat de guarda, separant-se el cotxe de lo restant del tren per a no retrassar la sortida d'aquest.

El juiat va pendre declaració als presents, i diverses joies i efectes personals que portava el difunt ho va entregar en dipòsit al degà de Catedral-Reial senyor Magdalena, que formava part del grup de persones que varen acudir a despedir al finit.

Aquest patia de tuberculosi aguda; tenia 46 anys i era natural d'un poble d'Oviedo.

Del banquet melquiadista

Avui tots els periòdics reflexen gran expectació per lo que podrà dir el senyor Alvarez en el seu discurs d'aquesta tarde. Els periòdics republicans li dediquen elogis.

Els periòdics de l'esquerra diuen que té gran importància lo que pot dir en els moments actuals de la política.

«El Socialista» li dirigeix grans insults, tretant-lo de trànsfuga i traïdor.

En la carta que's llegirà de don Josep Ferrández i González, que no pot assistir a l'acte, recorda que com periòdista va començar a escriure en 1858 en un periòdic d'Osea;

El banquet reformista

Discurs d'En Melquiades Alvarez

En l'Hotel Palace s'ha celebrat el banquet dels reformistes, al que han assistit més de 2.000 convidats.

Ocupà la presidència don Melquiades Alvarez, que tenia a la dreta als senyors Pérez Galdós, Rodríguez Méndez, Zulueta (don Lluís) i don Josep i Caballé; i a l'esquerra als senyors Azcárate, Junoy, Pedregal, Miró, La maña i Romero.

Don Tomas Romero en nom de la comissió donà les gràcies als concurrents per haver assistit al cridemnt.

Diu que és impossible llegir les adhesions per son nombre incalculable i que a darrera hora arriben adhesions de gran validat, entre ells del senyor Lluís, de l'ex-diputat senyor Corominas.

En una lletra diu que a causa de son delicat estat de salut no assisteix a l'acte, i que mai deserdarà de la República.

Es mossega conforme amb la legalitat una lletra de En Fernández i González i protesta de la política desenrotllada pels partits.

No importa que sigui rei o president — continua dient — el que estigui al davant de la Nació.

Acull amb entusiasme el règim que ha desaparegut els obstacles tradicionals. Acaba desitjant molta sort en el Poder al partit reformista.

El senyor Miró, a continuació llegí altra lletra del senyor Pérez Galdós.

En ella, diu que's congratula de l'acte. Manifesta que ajudarà la tasca del senyor Melquiades Alvarez, per a conquerir la democràcia.

El senyor Rodríguez Méndez, manifestà que l'opinió ha acullit amb entusiasme el moviment reformista.

S'aixeca a parlar el senyor Azcárate, i el concorrent el saluda amb una ovació. Aquest acte, diu, assenyalà quelcom transcendental, que és fer la revolució des de dalt, sens necessitat de llançar sang. (Ovació.)

Manifesta que la moralitat, des de molts anys, està atscnt de la vida de l'Estat i tot s'ha falsejat.

Se m'ha censurat per aquesta via i jo dic que'l rei em semblà més demòcrata que'l republicans, puix em digué que seria que jo em fes monàrquic, i que a vingués algun dia vingués la República, el li oferiria la seva espasa. (Ovació.)

No pensem ocupar el banc blau, però treballarem com si estiguéssim a dintre (Grans aplaudiments).

A l'aixecarse don Melquiades Alvarez és calurosament ovacionat.

Anuncia que vol dir moltes coses i es manifesta complascut i orgullós de l'acte que's celebra.

El rei cridà als republicans a Palau i fou aplaudida pel poble la conducta del monarca. Conseqüència d'això són els meus discursos de col·laborar en la monarquia, qual democràcia obre les portes a totes les lides.

Declara que dins del partit reformista hi ha dos matjos.

Un simbolitzant en el senyor Azcárate, col·laborant en la monarquia.

Esclò sentint la cantinella dels intrusos, anomenant-nos resellats i traïdors. No ens importi. (Veu: no, no).

Declara que'l Borbons no han vist en desacord amb el país.

De nou llaren progrés i europeïtat.

Portaren a Espanya una legió d'escriptors, reconstituint els orguens del país posant trabes a les intromissions de l'Església.

S'ha dit que'l reformistes aspirem a volatilitzar els drets de la monarquia i que des de la «Gaceta» anàvem a fer una revolució.

Això és una falacia. En la «Gaceta», sol's fem la revolució de llibertats i idees.

Volem que desaparegui el doctinisme però no la monarquia. Aquesta guanya fortint en l'ambient popular.

Som la força de l'esquerra que no vol confondre's amb els partits actuals. (Ovació.)

Una veu: En això confiem.

Nosaltres som diferents del partit liberal. Unicament serem col·laboradors si es decideix a fer quelcom per a afavorir la cristallització definitiva de les accions.

Jo dic que hi ha que allargar la vida del partit liberal en el Poder i que les Corts terminin son temps legal.

S'imposa la conciliació dels dissidents. Si no es fa temo que sorgeixin greus coses.

(Continúa'l discurs).

BANYYS SOLÉ

Salmerón, 15. -- Teléfono 7.202.

Banyys i ruixes de totes classes. Banyys a domicili amb aigua dolça i de mar.

SERVEI ESMERAT

Consell de ministres

A les onze del matí comença el Consell de ministres en el Palau, que durà fins als quarts d'una. Després se reuniren els ministres en «consejillo» en una de les dependències del regí alcazar. Sortiren a la sala de la tarda.

El comte de Romanones a la sortida del Palau ens digué:
—No hi ha res de nou, ni hi haurà demà, ni passat demà.

—Com que ni passat demà?

—Ah, sí! Passat demà, sí.

El Consell — afegí el comte de Romanones — ha sigut corrent. En mon discurs he tractat de política estrangera: Balkans, Portugal, Alemanya. Anglaterra i altres coses.

També vaig tractar del discurs del senyor García Prieto en la reunió del Senat.

Quasi tots els ministres han sotmès a la firma del rei decrets de tràmit. El senyor Sáenz de Santamaría posà a la firma decrets relacionats amb la presentació de sos projectes a les Corts.

Lo de l'ex-capità Sánchez

Aquesta tarda a darrera hora se reunirà a Sala de Justícia del Consell Suprem de Guerra i Marina per a continuar deliberant sobre la sentència en el procés sobre l'assassinat del senyor García Jalón.

Es probable que es conèixi avui mateix la sentència. S'afirma que's condemnarà a l'assassinat a reclusió perpetua, i a la darrera pena a l'ex-capità Sánchez.

De Marina

Telegrams oficials rebuts en el ministeri de Marina donen compte de que en els proximitats del Cabo Espartal naufragà el salubro «Virgen de los Dolores». Se salvaren quatre tripulants i desaparegué un. Altre telegrama d'Almeria diu que'l vapor «Austriana» s'incendià a l'altura de Punta Sabinal. S'extingí el foc i el vapor fou salvat en el port d'Algeciras.

Mort d'un senador

Ha mort a València el senador conservador don Valentí Caldaró Rojo.
Sa mort ha sigut molt sentida.
Demà es verificarà l'enterrament.

El Marroc sagnant

De Melilla

Melilla. — Davant del vado Lubila del riu Melilla, que constitueix el límit de nostra zona d'influència, s'ha presentat una columna de forces franceses.

Segons els indígenes que han portat la notícia els francesos varen acampar sense passar el riu.

Sens dubte, aquesta columna té la missió de defensar un regneixement en la part septentrional de la zona d'influència.

En les pedreres de Sidi Muza un treballador indígena ha resultat greument ferit.
No hi ha novitat en les posicions avançades.

Informació de l'estranger

Alemanya

Berlin. — El Kaiser marxà aquest matí cap a Bohemien, per a assistir a una cacera, amb residu hereu d'Àustria.

Després viatjà l'emperador fr n isco Jozums, al matí, tornarà a Berlin.

L'enginyer Scheidel ha fet una volada al 490 d'Almeria: en 24 hores.

Ha començat la vista del procés contra el Mexicà Bradi i l'Eccius, empleats a la casa Krupp, acusats de corrupció de materials i de maneigs per a obtenir subvencions sobre'l material de guerra.

Anglaterra

Londres. — Mr. Lloyd George, en un discurs pronunciat a Swindon, ha declarat que el Govern es proposa establir un ministeri per als assumptes relatius a la propietat immoble, el qual intervinirà en les qüestions que afecten a les persones que utilitzen la terra.

Mr. Lloyd George ha manifestat que'l seu ministeri es denominarà «ministeri de la Terra».

Trindat per objecte protegir als treballadors de la terra i defensar als cultivadors contra els abusos dels grans propietaris, dels quals fins ara depenen, assegurant així la producció de la terra.

França

París. — El ministre de la Guerra M. Berte, ha proposat a M. Poincaré la creació, en cada cos d'exèrcit de la metròpoli, l'empleu d'Inspector de formacions, reclusió i preparació militar.

Aquests inspectors estaran encarregats de dirigir les societats de preparació militar, de la mobilització i in tució dels reservistes territorials quan siguin cridats a fi i a manar les divisions de la reserva en cas de guerra.

Aquest empleu serà confiat a un general de divisió de l'escola activa, lo que permetrà la mobilització dels quedes de les divisions de cavalleria i d'artilleria.

Comuniquen de Constantinoble a «Le Poble» que Turquia i Bulgària estan convenint d'acord per a entaular negociacions ofícies amb Serbia.

Mèxic

Veracruz. — En Félix Díaz ha desembarcat aquest matí en mig d'acclamacions d'alguns centenars d'obers.

S'ha dirigit immediatament a casa de la seva mare política.

Ha declarat que no vol retirar la seva candidatura a la presidència de la República, enfront de la del general Huerta.

L'agent del govern nord-americà ha anat a bordo per a demanar al general Díaz que no desembarqués i proseguís el viatge cap

a Tampico, però En Félix Díaz s'hi ha negat.

Mèxic. — A Monterrey han sigut detinguts dos germans de l'ex-president Madero, acusats de pertàpació en un complot amb l'objecte d'entregar la població als revolucionaris.

Serbia

Belgrade. — El diari «Politika» diu que s'ha llurat un combat entre tropes serbes i búlgares entorn dels blockaus de Govedarnik, que ha sigut ocupat pels búlgars.

EL SIGLO

GRANS MAGATZEMS

Dilluns 27 d'octubre i dies següents
Gran Exposició i venda de Novitats d'hivern
EXCEPCIONALS OCASIONS EN

Vestits, Abrigs, Berrets i Genres de punt, per a senyora cavaller i nens. Bates, Bruses, Matinés, Faldilles, Refaixos, Pelleteria, Cotilles Guants, Bufandes, Nubes, Mantelletes, Formes per a Berret

Llanes, Velluts, Forros
Teixits i estampats de cotó
Pel·lisses, Ermites, Camises, Corbates i Calçat per a cavaller, Sabates per a tennis i football, etc., etc.

Complet assortit en Vins generosos, Xampans i licors de les millors marques. Neules selectes de llimó, vainilla i llet. Galetes de Camprodón

PANELLETS classe extra el kilo, a pts. 3'50

Gran varietat en **CORONES FUNEBRES** Lamparetes i fanals per a cementiri

MAQUINES PER A COSIR ESCUDER
Ultims models

ABONEM 50 PESSETES DE TOTA CLASSE DE MÁQUINA USADA CAMPRANT-NE UNA DE NOVA

Especialitat en els adobs ben fets i econòmics
Despatx: 34, Boqueria, 34

ESPECTACLES

TEATRE ROMEA

Avui segon divendres de moda. Nit a un quart de deu. «Los guantes del cocher» i

El barón de Tronco-Verde

Demà dissabte «La mamá política» i estrena de la comedia en dos actes d'En G. Martínez Sierra «Madrigal». Diumenge tarde «Los guantes del cocher» i «Madrigal». Nit «La mamá política» i «Madrigal». Se despatxa en Comptaduría.

ABONAMENT A 6 DILLUNS GRAN MODA que tindrán lloc els dies 27 octubre, 3, 10, 17 i 24 novembre i 1 desembre. S'admitem encàrrecs en l'Administració del teatre.

Tívoli Circ Equestre

Avui divendres a un quart de deu. Espléndid programa per tots els artistes de la companyia, 8 Fredanis, 3 Bartros, 4 Olaya, 4 Com. Biby and Gladis, Lizini i Cholot, Krunch i altres. Clowns Germans Lillia, Goro i Mariano, St-Si, Toto, Bric, Gasparini i altres. Aviat Swau Gila, Navarro i SOLIOTHI amb els seus ferotges lleons i tigres.

Se despatxa en Comptaduría.

Teatre de Novitats

Dia 25 d'Octubre de 1913

DEBUT

de la gran companyia que dirigeix l'eminent primer actor

Ermette Zacconi

posant en escena la magnífica comedia en 4 actes

Il Cardinale Lambertini

Sobre un abonament de 6 úniques funcions a diari, un de tres a torn par i un de tres a torn impar. Per als encàrrecs a l'Administració del teatre

Teatre Nou

Gran companyia de sargüela i opereta dirigida per Joaquim Montero, de la que formen part Agneta Lopeteghi i Pura Montoro. Avui divendres tarde a tres quarts de cinc doble. Primer «El cuarteto Pons». Segon Per única vegada l'èxit del dia «Arriba el telón». grans rialles, ovacions delirants. Nit a un quart de deu. Programa immens. Primer «El estuche de monerías». Segon L'estrena d'ahir «El casament d'En Tarregada», quadro de costums inspirat en l'hampa de Barcelona, lletra d'En Juli Vallmitjana música del mestre Monserrat. Tercer

L'èxit del dia «Arriba el telón». Demà dissabte estrena de la reforma «Arriba el telón» titulat «Ya está arriba el telón» presentació espléndida En assaig «El rey joven».

Teatre Soriano

Gran companyia de sargüela i opereta Vega-Blay Avui divendres a dos quarts de deu. Espectacle excepcional. Primer «La suerte de la fea». Segon Exit immillorable de l'opereta xinesca en dos actes del cèlebre mestre Sidney Jones titulada

Santoy

Presentació deslluminant, decorat nou d'En Magdalena, sastreria d'En Malatesta maravillosos efectes de llum, números i bell cos de ball de Pauleta Pamies, orques tra augmentada, chors augmentals, etc etc Nota important: A pesar dels molts gastos que ocasiona la presentació d'aquesta obra no s'alteran els preus Butaca amb entrada i pesseta Entrada general 30 céntims. Tots els dies «Santoy».

TEATRE APOL

Avui divendres descans. Demà dissabte programa colossal. A tres quarts de nou.

Don Juan Tenorio

El Nuevo Tenorio

14 actes de gran éxit en aquest teatre,

Saturn Parc

Obert i amenitzat per la banda d'Alcántara dijous tarde i dies festius mati i tarde
Entrada de passeig 10 céntims.

FRONTO COMTAL

Gran éxit del joc net. Gran partit extraordinari per a avui nit a un quart d'onze.
Detalls per cartella.

Concerts

Palau de la Música Catalana

Avui divendres 24 octubre a tres quarts de deu vespre.

CONCERT DE GALA PER L'Orfeó Català

DIRIGIT PEL MESTRE MILET

organitzat per l'Excmo.

DIPUTACIÓ PROVINCIAL DE BARCELONA

en obsequi de les

Diputacions germanes, DE CATALUNYA

Localitats a taquilla. Entrada general i pesseta.

ROYAL CONCERT «MUSIO-HALL»

Marqués del Duero, 100, davant Teatre Comtal
Grans Concerts tots els dies tarde i nit, per una important «Companyia de Varietés».

Gran Edén Concert

Assalt, 12.

Music-Hall, Concert. Restaurant Parisien

ALCAZAR Gran Café Concert. Restaurant de primer ordre
Sargüeles alegres. Continuament Grans Debuts

Cinematògrafs

Grancine saló Doré

Avui divendres hermo programa de pel·lícules i

4 colossals atraccions, 4

Ovacions sorolloses a La Rondalla Aragonesa de «Paco el Leñador». Exit immens del fenómeno

Bianca Michelizzi

cantant i aliana a transformació amb decorat exprofiés d'En Brunet i Pous.

Rialles continues amb els xistosissims clowns

Mariam i Totti

Exit colossal

Scyl et Sidha

l'equilibrista més gran que's c veix en la actualitat. Aviat molt aviat Leo... Le Molt aviat lo més gran que se ha vist en varietés... nes... es. Atracció meravellosa

Máquina d'escriure

per no necessitar-la actualment, en vengué amb cinta de dos colors en perfecte estat, per menys de la meitat de son preu. Visible Carrer de l'Universitat, 107, tercer, segona. De 1 a 3 i de 8 a 9 de la nit.

Automòbils

GRAN TURISME - GRAN LUXE

MARQUES MUNDIALS

ROLLS ROYCE, anglès. - TH. SCHUEIDER I COMPANYIA.
francès. - ALDA (constructor F. Charrón), Francès. -
REGAL, americà.

FORD

(automobil Universal), americà

se venen completament equipats o amb
xassis nus. Preus des de 4.900 a 40.000
pessetes. Exposició i venda: MALLORCA.
268 (entre Passeig de Gràcia i Claris. —
Telèfon: 7.903. — A. Casajuana Pfeiffer,
Enginyer industrial. Representant.

LA ROSA DE ORO

Joieria - Plateria i Relotgeria

MIRO I SALVADO

Ferran, 22 (davant de l'armeria Shilling)

Constantment altres novitats tant del país com estrangeres

- La -

Academia Berlitz

No ensenya més que'ls idiomes
però els ensenya bé

Pel·la 58.-Telèfon 3.303. Classes des de cinc pessetes al mes
Secció de prova de franc - Prospecció: enviu de franc

MARCA REGISTRADA

CAMISERÍA - CORBATERÍA

ELASTICS - LLIGA-CAMES
MOCADORS - BISUTERIA
GENRES DE PUNT I NOVITATS

J. BLADÓ

ESPECIALITAT EN CONFECCIONS A MIDA

Carrer de la Boqueria, 38. - BARCELONA

FAYANS CATALA
Santiago Segura, S. en C.
Corts Catalanes, 615.-Telèfon 1884

Rebem diariament
novitats en articles per a
regals

El millor assortit de vaixelles i
cristalleries en classes fines
i econòmiques

Serveis i taules per a tè
Gran assortit en flors imitació
i esterilitzades

Bomboneres, amb dolços, per a regals de
casament presentades amb gust exquisit

Exposició permanent
Preus marcats i fixes

Phonola Haus

A. Badia, S. en C.

Carrer de Sta. Agna, 6

¡¡ Invent sensacional !!

Phonola Piano Ronisch

Model 1914

Unic en el món que toca rotllos de 65, 73 i 88 notes

Abans de comprar un auto-piano
visítis, encara que no compri

El meravellós aparell

DEA

(Electro-pneumàtic) reproductor
dels grans concertistes Risler. Sa-
uer, Plante, Granados, Bauer, Wanda
Landowska, Pugno, etc.

Pianos per a concertistes a teclat. Representants de la notable marca

C. RONISCH

NOTA IMPORTANT:

La casa RONISCH no construeix aparells per a
tocar el piano.

Demànin-se catàlegs

Gran Empresa Funeraria

Societat Anònima

40 Sucursals amb telèfon a Barcelona i possibles agregats

Enteros desde'1 mes sumptuós al mes modest; d'aquests desde 25 ptes.

Central: Rambla Catalunya, 29 - Teléfon 397

Tallers, fàbrica y colixeres: CAMPO SAGRADO, 24 - Teléfon 2.691
Estufa de desinfecció, portàtil a domicili, única a Barcelona

Miells de curacions obtingudes

Tos-Refredats-"Tisis"

Curació radical i segura prenent el Terimhol, 5 ptes. frasc
ESTOMEC sá, COR content, usant la

Punts de venda: Dr Seguí, Rambla de les Flors, 4; Dr. Serra, Pelai 9; Vda. Alsina, Passatge del Crèdit, 4; Vicens Ferrer, Urllach; Dr. Andreu Farmacia de la Creu, Escudellers, 75; Viladot; Vidal i Ribas, Sepúlveda, 170, etc.

amb els remeis de fama mundial
Dolor - Reuma - Gota

Cura segura amb l'ús de la Reumatolina, 4 i 3 ptes.
Digestolina, i parlareu així. - 5 pessetes
Punts de venda: Dr. Seguí, Rambla de les Flors, 4; Dr. Serra, Pelai 9; Vda. Alsina, Passatge del Crèdit, 4; Vicens Ferrer, Urllach; Dr. Andreu Farmacia de la Creu, Escudellers, 75; Viladot; Vidal i Ribas, Sepúlveda, 170, etc.

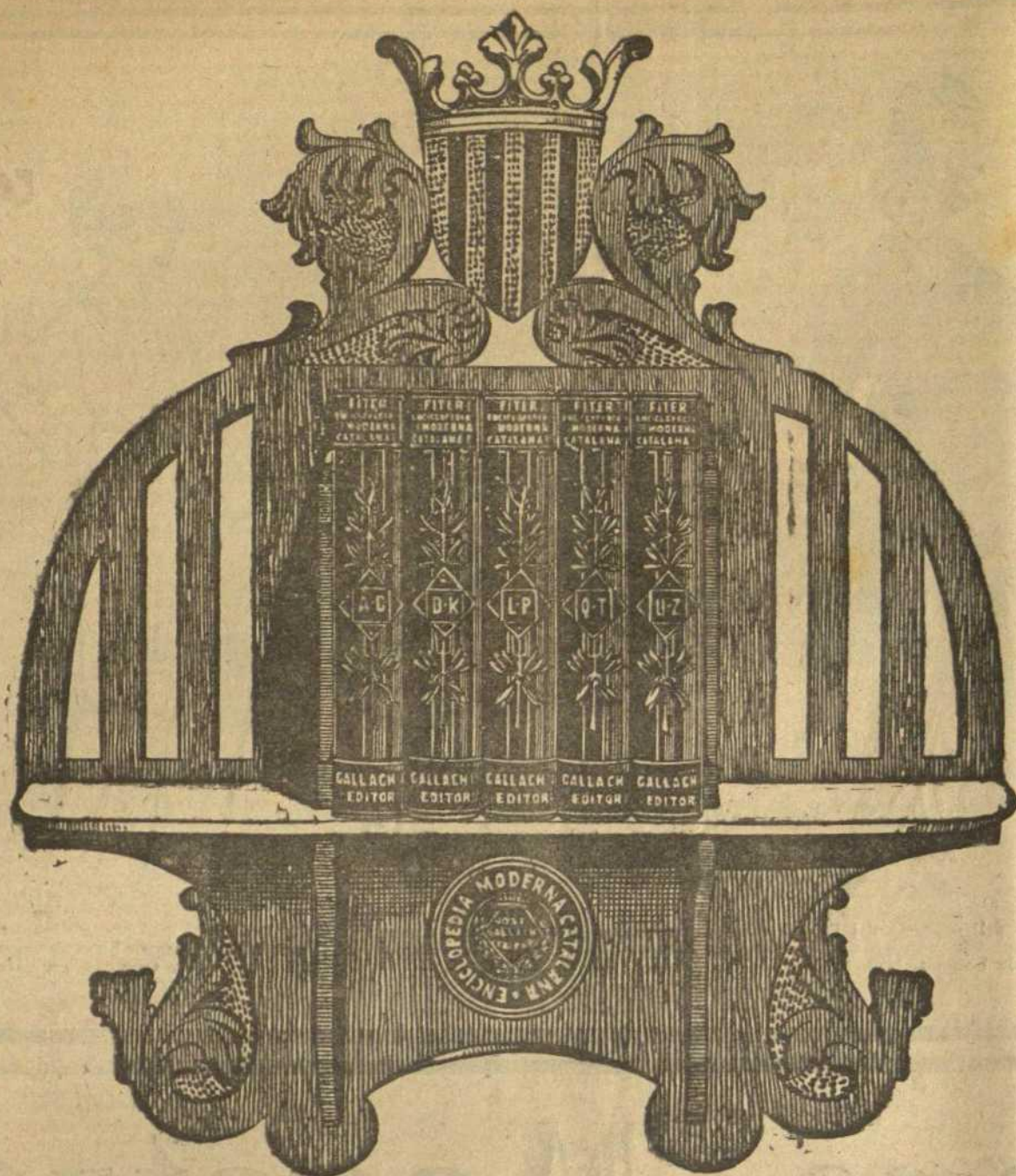
VARILAXINA

El mes modern laxant

Es compona de cinc laxants vegetals diferents, però d'acció equivalent. La seva acció es constant i idèntica. El còs no s'hi acostuma. No produeix irritació.
Dipòsit: A. Serra, Pelai, 9

ENT CREIXENT

Cada día
ES VEN MES

ENT CREIXENT

Cada día
ES VEN MES

Aconteixement bibliogràfic

ENCICLOPEDIA MODERNA CATALANA-FITER

amb la correspondència castellana
EDICIO "GALLACH,"

MES DE 100,000 MOTS

GEOGRAFIA, ARTS, OFICIS, GEOLOGIA, HISTORIA, INDUMENTARIA, HIDROGRAFIA,
OROGRAFIA, NUMISMÀTICA, BIOGRAFIES, etc.

Cinc volums artísticament rel·ligats amb planxes al·legòriques, relleu i or, col·locats en un **Moblet simbòlic**. Obra d'adquisició escaient pels que vulguin conèixer a fons el lèxic català i tot lo relacionat amb les coses de **CATALUNYA**. Rubricat amb el qual hi figuren les Normes ortogràfiques de l'**Institut d'Estudis Catalans**.

Aquesta obra ha meregut lloables opinions de poetes i escriptors catalans entre altres, dels senyors Conrat Rosta, Apol··les Mestres, Roca i Roca, Frederic Rahola, Enric Prat de la Riba, Francesc Cambó, Aldavert, Manel Folguera i Durán, Francesc Albó, Rubió i Lluch, Dolors Moncair, Josep Puig i Cadafalch, Canonge Magistral Dr. Mas i Oliver, E. Lluís Maria de Valls, Matheu i Borrells, Pícol i Campamar, Riera i Bertràn, Cireró i Jaume, Torres i Ruyat, Domènec i Gomis, Agulló i Guasch.

Podem anomenar-la pel seu concepte

Veritable joia de bibliografia Catalana

Preu: 38 pessetes

Pot adquirir-se a plaços a raó de 3 ptes. cada mes. Preu especial al comptat.

Demanen l'Enciclopedia Moderna Catalana

a totes les llibreries o directament a l'editor En Josep Gallach—Carrer Consell de Cent, 416 i 418.—Barcelona

Trajes de llana o xeviot per a Jocs de Senyora, a Pessetes 53 i 55

de pells imitació del Renard negre, De Pessetes 43 a 75

Abrigs de paten per a joves de 14 a 16 anys De Pessetes 18 a 26

Abrigs per a nenes de 4 a 12 anys. De ptes. 15 a 24

Vestit de llaneta negra o blava per a Senyora, a Pessetes. 52

Abrigs de paten per a Senyora, de ptes. 50 a 65

Grans Magatzems EL AGUILA

13 - Plaça Reial - 13

SUCURSALS: Madrid, Barcelona, Alacant, Almeria, Bilbao, Cádiz, Cartagena, Gijón, Granada, Málaga, Palma de Mallorca, Santander, Sevilla, Valencia, Valladolid, Saragoça

**Robes confeccionades per a Cavaller i Nen
i Articles de la Temporada**

Confeccions de tota classe per a Senyora i Nena

Darreres novitats en "echarpes,, "manguitos,, pelerines, corbates, abrigs, etc., en pells de loutre, taupe, vison, renard, zibeline, armiño, etc., etc., autèntiques i imitacions perfectes

Gran assortit en genres per a la mida

Gorres, Berrets, Cinturons, Mitjons. Corbates, Faixes, Lligaca-mes, Elàstics, etc. etc.

PREU FIXE - DEMAN'S EL CALÀLEG GENERAL - VENDES AL COMPTAT